Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראשען הײנט 10 זײטען.

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 71/1671 | Łódź, Niedziela 24 marca 1929 r. | זיבעטער יאהרגאנג | לאדז זונטאג, יב אדר ב', תרפ"ט | Nr. 71/1671

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | ביוראס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71

בלב נשבר ונדכה הרינו מודיעים ע"ד האסון הנורא שקרנו בהלכה מאתנו ראשנו ופאר משפחתנו חד מקדמאי הגאון האמתי, צדיק וישר, חסיד ועניו

הרב רבי יצחק שמירעוויץ זצ"ל

(הרב הקרימולובאי)

בשנת השבעים ושבע לחייו.

ההלוי' תהי' היום, יום א', י"ב אדר ב' בשעה 1 בצהרים ממעונו פאנסקא 31.

המשפחה הנדכאה.

הריני מברך מעומק לבבי את רעי האהוב מנעורי וסופר מצוין מר

ישׂשכר משה שווארץ

(ים-השחור) מזגיערזש לחג יובלו השבעים לימי חייו, שינוב בשיבתו בדשא וברענן יחד עם רעיתו מרת סורטשע תחי'.

משה פיינקינד וב"ב.

פאלקס-אוניווערזיטעט ביי דער ציוג. ארגאניזאציע.

היינט, זונטאג, 8.30 אווענד, קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (צעגעלניאנא 4)

א פארלעזונג א. ד. ט.

פורים אלס היסטארישער יו"ט אין ליכט פון דער וויסענשאפטל. פארשונג

פרעלעגענט רעד. י. אוגער

איינגאנג פריי! איינגאנג פריי!

די נאהנטסטע פארלעזונג: מיטוואך, דעם 27. מערץ, 8.30 אווענד — אינזש. פ. לינדער (העברעאיש) א. ד. ט.: „די ערד" (האדמה).

אכטונג, לאדז און פראווינץ!

דערמיט מאך איך בעקאנט, אז אונזער לאגער איז פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע

דיוואנעס,	באנע-פאנס,	פארטיערען,
קאדניקעס,	טיש-דעקען,	מעבעל-איבערצוג,
גארדינען,	בעט-דעקען,	גאבעלינס,
שטארען,	קאנטאניערן	בראקאט א.ז.וו.

אלעס צו די ביליגסטע פאבריקס-פרייזען.

הורט! רעיעלע בעהאנדלונג. גוטע בעדינגונגען. דעטייל!

F. FUTERMAN Piotrkowska 28 tel. 29-21

צום בעפארשטעהענדן פורים

עמפפעהלט די גוט-בעקאנטע קאנדיטאריי

מ. קנאבעל, גלובנא 41, טעל. 16-70

— (פריהער: פלאץ וואלנאשטשי 11) —

א גרויסען אויסוואהל פון פאנטאזיע-טארטען, הערבאטניקעס, שאקאלאד און באמבאניערעס.

Dr. med. I. WAJNBERG

CEGIELNIANA 47, tel. 35-02

אינערליכע קראנקהייטען. ספעציעל פאר לונגען-און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראהלונגען און קינסטליכע נערווען. אין דערהיים פון 5–3 נאכמיטאג.

ל עכער מאשינאווע ווערן אנגענומען צו ביליגע פרייזן

ג. נארדמאן ציגעלנא 29

א טיכטיגע בופעטאווע

קען זיך מעלדען ביי גא-מולינסקי פושעיאזר 1 פון 11–2 נאכמ. און פון 4–7 אווענד. 5197

א צימער און קיך

זאפארט איבערצוגעבען מיט בעקוועמליכקייטען קילינסקיגא 43 פראנט 3-טער שט. וו. 11.

— א —

טיכטיגער יונגע

ווערט געזוכט פון זא-פארט אין קאלאניאל-געשעפט פאמארסקא 41A

ס'נויטיגט זיך

שטיק ארבייטער

און האנדנייערינס צו דא-מען-אקרישע ביי פאסטערנאק צעגעלניאנא 43.

Dr. med. ALBERT GOTLIB

פעטריקאווער 26,

טעלעפאן 50-77.

אקושער און ספעציאליסט פון פרויען-קראנקה.

נעהמט אן פון 4 ביז 7 אווענד. 340ף

אכטונג לאדז און אומגעגענד!

אין לאדז ווערט פערקויפט ווייך, וועלכער ווערט פאב-ריצירט אויף'ן ארט מיט נאכגעמאכטע עטי-קעטען פון מיין פירמע. איך ווארן דערמיט אלע געעהרטע קונדען און קאנסומענטען פון מיינע

אויסגעצייכנטע ווייך-אויסארבייטונגען

פירמע

„אלווין" „ALWIN"

א. ל. ליבערמאן, ווארשא, פראנציסקאנסקא 19

וועלכע עקזיסטירט שוין זייט יאהר 1888

אז אין לאדז האב איך נישט קיין שום פיליע,

און אז דער אויבענדערמאנטער לאדזשער ווייך האט מיט מיין פירמע קיין שום שייכות נישט!

מיין ווייך ווערט פערקויפט אויסשליסליך

אין פאלגענדע לאדזשער פירמעס:

1) גוטמאן, פלאץ וואלנאשטשי 11
2) י. בעלכאטאווסקי, נארוטאוויטשא 31
3) ש. פריימאן, זאוואדזקא 6
4) מ. פאגעלמאן, צעגעלניאנא 42
5) מ. גרונדמאן, זגיערסקא 10
6) ז. הערשליקאוויטש, גרינער מארק 3
7) ע. מ. מאוויצקי, ברזשעזשינסקא 21
8) ל. שיינביין, נאוואמיעסקא 27

גיט אכטונג ביים קויפען אויף מיין עטיקעט מיט דעם אויפשריפט

A. LIBERMAN, WARSZAWA, FRANCISZKANSKA 19

p. f. „ALWIN"

צו דער פערלאבונג פון מיין שוועס-טערן-זוהן יענקל לעסמאן

מיט פרל. רייזעל קאהן

ווינשען מיר זיי א הערצליכען מזל טוב און עוויגעס גליק

אברהם מישליבורסקי און פרוי

Dr. N. TRACHTENHERC

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

נארוטאוויטשא 11, טעל. 16-33

נעהמט אן פון 3 ביז 5 נאכמיטאג.

א הערצליכען מזל-טוב ווינשען מיר אונ-זער פערוואלטונגס-מיטגליד מאיר יוסף ווידאווסקי צו די תנאים פון זיין טאכטער

פעליא ווידאווסקא

מיט ה' יחיאל ווישליצקי

גלייכצייטיג ווינשען מיר דעם יונגען פאר, זייער לעבענס-וועג זאל מיט בלומען בעצירט זיין

די פערוואלטונג

פון „גמילות חסדים" ביי דעם גרינעם מארק 7

נישטא קיין קריזיס אין לאַנד

זאָגט פּרעמיער באַרטעל אין זיין עקספּאָזע אויף דער זיצונג פון סיים

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים־קאָרעספּאָנדענט) אויף דער פרייטאָג׳דיגער זיצונג פון סיים איז אַרויסגעטרעטען מיט אַ לענגערער עקספּאָזע דער פּרעמיער באַרטעל, וועלכער האָט געשילדערט די איצטיגע ווירטשאַפטליכע לאַגע אין לאַנד. די רעדע פון פּרעמיער איז אין סיים אויס־געהערט געוואָרען מיט גרויס שפּאַנונג. נאָך דער רעדע האָט מען זיך אין די סיים־קולואַרען גע־וויצעלט:

— פאַרוואָס־זשע טאַקע איז אַזוי שלעכט, אויב ס׳איז אַזוי גוט...

*

נאָכ׳ן ערלעדיגען אַ רייה פראַגען וועגען פער־שידענע קלענערע געזעץ־פּראָיעקטען, האָט דער ערש־טער גענומען אַ וואָרט אין דער דיסקוסיע וועגען דער ווירטשאַפטליכער לאַגע אין לאַנד רעפּ. הערמאַן דיאַמאַנד (פּ.פּ.ס.).

רעפּ. דיאַמאַנד האָט רעפערירט אין נאָמען פון דער בודזשעט־קאָמיסיע און קודם־כל פאָרגע־שלאָגען אָנצונעהמען מיטלען געגען דעם וואַקסענדען ווירטשאַפטליכען קריזיס.

דער רעפערענט האָט אָנגעוויזען, אַז דער קריזיס פערשטאַרקט זיך, די צאָהל פּראָטעסטירטע וועקסלען אין לאַנד פערגרעסערט זיך כסדר, דער פּראָ־צענט־פוס איז אַ הויכער, דער האַנדעל האָט זיך אָפּגעשטעלט, די געוועלבער פוסטעווען, די אָפּשפּאָ־רונגען פון דער בעפעלקערונג האָבען זיך אויסגע־שעפּט און די לאַגע פון די אַרבייטער און אָנגעשטעל־טע איז אַ פערצווייפעלטע.

די צאָל־פּאָליטיק פון דער רעגירונג איז נישט קיין ריכטיגע — זאָגט רעפּ. דיאַמאַנד. ס׳איז דאָ אַ הויכער צאָל אויף מאַשינען, וועלכע ווערען אין לאַנד נישט אויסגעאַרבייט און דאָס פערשטאַרקט דעם יקרות. דער הויכער צאָל אויף הערינג מאַכט אוממעגליך דעם אָרימסטען טייל פון דער בעפעלקע־רונג זיך צו דערנעהרען. אויך די שטייערן זענען אַזוי איינגעטיילט, אַז אייגענטליך צאָהלען די פאָלקס־מאַסען ביים קויפען די נויטיגסטע אַרטיקלען.

דער אומזאַך־שטייער, מאַכט־אָן אַ יקרות אויף סחורות און דאָס, וואָס די שטייער־בעאַמטע באַלע־באַטעווען אויף זייער אייגענעם שטייגער, פרענגט נאָך גיך צום אונטערגאַנג פון טויזענדער פאַמיליעס. די רעגירונג פּראָיעקטירט איצט אַ שטייער אויף צו בויען וואוין־הייזער, אָבער דער ראָזיגער שטייער מאַכט אַנ׳איינדרוק, ווי מ׳וואָלט איינגעפיהרט אַ שטייער אויף בעטלער לטובת אָרימעלייט.

רעפּ. דיאַמאַנד האָט נאָך קריטיקירט די אוי־סערן־פּאָליטיק פון דער רעגירונג און דערנאָך האָט ביי אַנ׳אַלגעמיינער פעראינטערעסירונג גענומען אַ וואָרט דער

פּרעמיער באַרטעל

פּרעמיער באַרטעל האָט באַלד אין אָנהויב אָנגעוויזען, אַז אין פערגלייך מיט די פערגאַנגענע יאָהרען, האָט זיך די פּראָדוקציע אין לאַנד איצט בעדייטענד פערגרעסערט, בפרט אין דער בערג־אינ־דוסטרי, הוטעס און פּראָדוציר־צווייגען.

די אַרבייטסלאָזיגקייט האָט זיך אין משך פון די לעצטע טעג פערקלענערט ביז אַ צאָהל פון 182 טויזענד. גאָר אין גיכען וועלען אָבער אַ סך אַר־בייטסלאָזע שוין בעשעפטיגט ווערען ביי עפענטליכע אַרבייטען, וועלכע וועלען זיך צום פריהלינג אָנהויבען.

רעדענדיג וועגען דער בוי־בעוועגונג אין לאַנד, האָט דער פּרעמיער מיט ציפערן אָנגעוויזען אויף דעם וואוינונגס־קריזיס אין די שטעט און געשטיצט דעם רעגירונגס־פּראָיעקט וועגען בוי־שטייער, וועל־כער וועט — לויט דער מיינונג פון פּרעמיער — אַ סוף מאַכען צום אופן פון אויסנוצען די סובלאָ־קאַטאָרען, וועלכע זענען אין פוילען 25 פּראָצענט פון דער גאַנצער שטאָטישער בעפעלקערונג.

נאָכ׳ן אַרומרעדען די פראַגע וועגען האַנדעלס־באַלאַנס, בודזשעט, יקרות א. ד. גל., איז דער פּרעמ־יער געקומען צום אויספיהר, אַז אין לאַנד איז נישטאָ קיין קריזיס און יעדע מורא איז אומבעגרינדעט.

נאָך דער רעדע פון פּרעמיער האָט זיך ענט־וויקעלט אַ דיסקוסיע, אין וועלכער ס׳האָבען אַנטייל־גענומען די רעפּוטאַטען ריבאַרסקי (נ. ד.) און זאַ־רעמבאַ (פּ.פּ.ס.). די רעדנער האָבען קריטיקירט די אויספיהרונגען פון פּרעמיער.

באַהן־מיניסטער קיהן ענטפערט

אויף אינטערפּעלאַציעס וועגען יודישע אַרבייטער

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָר־רעספּאָנדענט) דער באַהן־מיניסטער קיהן האָט צו־געשיקט אַנ׳ענטפער אויף דער אינטערפּעלאַציע פון רעפּ. האַרטגלאַס אין נאָמען פון יו״ר. קאָלאָ ווע־גען נישט וועלען צונעהמען דעם יודישען אַרבייטער אַלתר מאַנדעלבוים אויף דער ראַדאָמער באַהן־סטאַציע.

מינ. קיהן ערקלערט, אַז דעם אַפּזאָג האָט אונ־טערגעשריבען אַ פערוואַלטער פון אַ באַהן־אָפּטיילונג אָהן דעם וויסען פון דער ראַדאָמער דירעקציע און דער ראָזיגער בעאַמטער איז צוגעצויגן געוואָרען צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

דער יודישער אַרבייטער איז שפּעטער יאָ צוגע־נומען געוואָרען צו דער אַרבייט, נאָר ער האָט אין 3 וואָכען אַרום אַליין פערלאָזען דעם פּאָסטען.

וואָס שייך דעם אָפּזאָג צוצונעהמען צו דער אַרבייט אין די אַעראָפּלאַן־וואַרשטאַטען אין ביאַלא־באָרל. דעם יודישען אַרבייטער זיידעמאַן, קען זיך די רעגירונג דערין נישט מישען, ווייל די אונטערנעה־מונג איז אַ פּריוואַטע.

שענדליכער בלבול אויף יודישע מיידלעך אין אַ בעסאַראַביש שטעטעל

אינערן־מיניסטער זאָגט צו דורכצופיהרען אַנ׳אויספאָרשונג

בוקאַרעשט, (יט״א) דער ס. ד. רעפּוטאַט, ראַן האָט אין פּאַרלאַמענט געמאַכט פאָלגענדע אָנפראַגע דעם אינערן־מיניסטער: דעם 26־טען פעב־רואַר איז אין שטעטעל בריטשען, כאָטינער קרייז, פאָרגעקומען אין לאָקאַל פון דער קולטור־ליגע אַ ליטעראַרישע פאָרלעזונג. פּלוצלונג איז אָנגעקומען דער סובפּרעפעקט, זיין סעקרעטאַר, דער זשאַנדאַר־מען־שעף, אַ סיגוראַנצע־אַגענט (געהיים־פּאָליציי) און אַ וואַכמאַן. עס איז דורכגעפיהרט געוואָרען אַנ׳ אויספיהרליכע אונטערזוכונג, זוכענדיג קאָמוניסטי־שע ליטעראַטור. די אונטערזוכונג האָט גאָרנישט ענטדעקט. צופעליג איז דעמאָלט געווען אין בריטשאַן דער כאָטינער פּראָקוראָר, וועלכער האָט ווידעראַ־מאָל געמאָכט אַנ׳אונטערזוכונג און אויך גאָרנישט געפינען. נאָך דער אונטערזוכונג האָט מען גערופען אַ פּריוואַטען דאָקטאָר און איינציגווייז אַריינגעפיהרט אַלע אָנוועזענדע מיידלעך אין עלטער פון 14 ביז 24 יאָהר, אין אַ בעזונדער צימער, און אין דער אָנוועזענהייט פון דער אימפּראָוויזירטער קאָמיסיע, לע־נען זיי אונטערזוכט געוואָרען, כדי פעסטצושטעלען צו זיי זענען עהרליכע אָדער נייו. איניגע פון די מיידלעך האָבען פאַר שרעק און בושה גע׳חלשט. מען האָט די מיידלעך געצוואונגען זיך אויסצוטון, און ווער עס האָט נישט געוואָלט, האָט מען אויסגע־טון מיט געוואַלד. דער פּראָקוראָר און דער סוב־פּרעפעקט האָבען זיך געווענדעט צו די מיידלעך מיט אַזעלכע ווערטער, וועלכע לאָזען זיך נישט איי־בער׳חזר׳ן. צום סוף זענען די מיידלעך צוטיילט גע־וואָרען אויף 2 גרופּען: „עהרליכע" און „אומעהרלי־כע". נאָכדעם זענען בעטראַכט געוואָרען די יונג־לעך. די פּראָצעדור האָט געדויערט ביז 3 אַ זייגער אין דער נאַכט. פון דאָרט האָט מען אַלע אָפּגע־פיהרט אין ראָט־הויז און נאָכאַמאָל אויסגעפאָרשט. דאָס האָט געדויערט ביז אין דער פריה. די מייד־לעך, וואָס זענען ערקלערט געוואָרען אַלס „אומעהר־ליכע", האָבען תיכף זיך געלאָזט אונטערזוכען דורכ׳ן שפּיטאָל־דאָקטאָר, וועלכער האָט נאָך אַנ׳ערנסטער אונטערזוכונג פעסטגעשטעלט, אַז דער דיאַגנאָז וועגען זייער אומעהרליכקייט איז אַ געמיינער בלבול.

אַנ׳אַנדער באַרבאַריזם איז בעגאַנגען דער סוב־פּרעפעקט פון ליפּקאַן (אויך כאָטינער קרייז). יאַן אורסאַן, וועלכער האָט דעם 16־טען יאַנואַר בלוטיג געשלאָגען דעם שניידער שמעון פלעק און זיין זוהן, ווייל זיי האָבען ביי איהם געמאָהנט געלד פאַר קליי־דער, וואָס דער סוב־פּרעפעקט האָט ביי זיי בע־שטעלט.

דער רעפּוטאַט האָט געענדיגט מיט אַנ׳אָנ־פראַגע צום אינערן־מיניסטער, וואָס ער האָט ברעה צו טון, כדי אַזעלכע באַרבאַרישע מעשים זאָלען זיך נישט איבער׳חזר׳ן און כדי צו בעשטראָפען די שולדיגע.

דער אינערן־מיניסטער וואַירא וואַיעוואָר האָט אין זיין ענטפער געגעבען אַלע רעפּוטאַטען, זעגען עהנליכע פאַלען איהם תיכף מעלדען. וואָס עס איז נוגע דעם פאַל, וואָס עס האָט אָנגעפרעגט דער רעפּוטאַט ראַן, האָט דער מיניסטער פערשפּראָכען דורכצופיהרען אַ שטרענגע אויספאָרשונג און די נאַטירליכע קאָנסעקווענצען וועלען קומען.

נעכטיגע זיצונג פון סענאַט

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים־קאָרעספּאָנדענט) אין אָנהויב פון דער היינטיגער סענאַט־זיצונג האָט סענאַטאָר שימאַנסקי געהאַלטען אַ רעדע וועגען טויט פון מאַרשאַל פאָש און וועגען דעם פּלוצלונגען טויט פון סענאַטאָר מיקלאַשעווסקי.

נאָכדעם, ווי ס׳איז איבערגעלייענט געוואָרען די רעזאָלוציע, פון דער בילדונגס־קאָמיסיע, אַז דאָס בילדונגס־מיניסטעריום זאָל נישט מאַכען קיין שווע־ריגקייטען דעם יודישען פּריוואַטען שול־וועזען, איז דער סענאַט צוגעטרעטען צום וועהלען 2 מיטגלי־דער אין העכסטען מלוכה־טריבונאַל.

דער ערשטער קאַנדידאַט אַראָלף סוליקאָווסקי (פּרעזעס פון הויז־בעזיצער־פעראיין) האָט בעקומען 45 שטימען. די ווייטערדיגע קאַנדידאַטען זענען גע־ווען: אַרטור שליווינסקי (געוועזענער פּרעמיער און איצטיגער דירעקטאָר פון די שטאָטישע טעאַטערן) און סטאַניסלאַוו טוגוט. ביידע האָבען בעקומען ביי דער ערשטער אָפּשטימונג צו 41 שטימען. ביי דער צווייטער אָפּשטימונג האָט סט. טוגוט בעקומען 45 שטימען און שליווינסקי — 35. ס׳זענען אויסגע־וועהלט געוואָרען: סוליקאָווסקי און טוגוט.

נעכטיגע זיצונג פון יודישע „קהלה"

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָר־רעספּאָנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון יו־דישען קהלה איז אָנגענומען געוואָרען דער פאָר־שלאָג פון רעפּ. גרינבוים צו שיקען אַ גראַטולאַציע־דעפּעשע צום רב רובינשטיין, צו זיין בעשטימונג אַלס רב אין ווילנאַ.

ס׳איז אַדורכגעפיהרט געוואָרען אַ דיסקוסיע איבערן פּראָיעקט וועגען רעגולירען די רעכטליכע לאַגע פון די קהלות. ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז יעדער זאָל אַריינטראָגען שריפטליך זיינע בעמערקונגען.

אַנטי־יודישע עקסצעסען אין בעסאַראַבישע שטעטלעך

רעקרוטען בעפאַלען און שלאָגען יודען

קיעוו, 22 (יט״א) לויט אַ מעלדונג פון „אוני־ווערסאַל" פון קישינעוו, האָבען די רומענישע רע־גירונגס־אָרגאַנען אין קישינעוו בעקומען טעלעגראַ־פישע ידיעות וועגען אַנטיסעמיטישע עקסצעסען אין דעם בעסאַראַבישען שטעטעל פערעפעליצאַ (אָרהייער בעצירק). לויט די ערהאַלטענע מעלדונגען האָט אַ גרופּע רעקרוטען זיך אַריינגעריסען אין די יודישע הייזער, שלאָגענדיג און מאַלטערטירענדיג די יודישע איינוואוינער. דערביי זענען אַ רייה יודישע וואוינונגען דעמאָלירט געוואָרען. די אָנפאַלען זענען פאָרגעקו־מען אין דער אָנוועזענהייט פון זשאַנדאַרמען, וועלכע זענען אָבער געווען מאַכטלאָז צוליב זייער קליינער צאָהל.

אויך פון שטעטעל מיגינא טיילט מען מיט, אַז דאָרט זענען פאָרגעקומען עהנליכע עקסצעסען.

—=:::=—

אויפ׳ן אַלגעמ. פערלאַנג **נוצט אויס די געלעגענהייט!** אויפ׳ן אַלגעמ. פערלאַנג

פון מיין געעהרטער קונדשאַפט, וועלכע האָבען נישט געהאַט די מעגליכקייט איינצו־קויפען זייער קאָסמעטיק אין דער צייט, ווען ס׳איז ביי מיר געווען איינגעאָרדנט **די ביליגע וואָך**, האָב איך ספּעציעל איינגעאָרדנט פון 20־טען ביז 25־טען מערץ ד. י.

Wielka Wyprzedaż Przedświąteczna

50% אַרטיקלען צו שפּאָט־ביליגע פרייזען פון 15% ביז 30%

בעמערקונג: יעדער קויפער בעקומט גראַטיס 1 פלאַקאָן פּערפום און 1 שטיק זייף PULS

S. BUCHWAJC, Łódź, Piotrkowska 22 **פּערפומעריע**

Telefon 31-43.

שס״ה־אקציע תומכי אורחים 18 פּאָמאַרסקאַ 18.

היינט, זונטאָג, ד. 3/24, 9 אָוו. וועט פאָרקומען אַ פאָרשטעלונג לטובת דער

פּסח־אַקציע פון „תומכי אורחים"

„די שלאַנג אין גן עדן"

בעמערקונג: צום שלוס אַ גרויסער דיווערטיסמענט מיט׳ן אָנטייל פון אַלע אַרטיסטען.

בילעטען זענען צו בעקומען זונטאָג אַ גאַנצען טאָג אין דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע־זאַל.

פילהאַרמאָניע־זאַל נאַרוטאָוויטשאַ 20 20.

לעבענס־בילד אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ, מיט׳ן אָנטייל פון די בעריהמטע אַרטיסטינס דאָראַ ווייסמאַן, באַריסאָוואַ און נאַדיאַ קאַרעני.

די פערוואַלטונג.

0819

40,000 דאָלאַר אויף פסח שטיצע פאַר יודען אין פוילען האָט בעשטימט דער „דזשאינט"

ווארשאַ, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). די „דזשאָינט"-צענטראַלע אין ווארשאַ האָט בעשלאָסען צו אַסיגנירען 40.000 דאָלאַר אויף פסח-שטיצע פאַר די נויטבעדערפטיגע יודען אין פוילען.

אפגעשטעלט די טעטיגקייט פון אגודת-הרבנים

וואַרשא, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) דער פאָרזיצער פון אגודת-הרבנים אין פוילען הרב ליפשיץ פון קאַליש האָט אָפּגעשטעלט די טעטיגקייט פון אַגודת-הרבנים אויף אַ לענגערע צייט.

די סיבה דערפון איז, דאָס וואָס ס'האָט זיך בעשאַפען אַ שטאַרקע אונצופרידענהייט מיט דער טעטיגקייט פון סעקרעטאַר וואַרשאַוויאַק. וואַרשאַוויאַק איז אַרויסגערופען געוואָרען קיין גער.

ערב די יוד. ימים-טובים וועלען די געשעפטען נישט טאָרען זיין לענגער אָפען.

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער ווירטשאַפטליכער קאָמיסיע ביים סענאַט האָט סענ. ראַוווידזאָן אַריינגעטראָגען אַ פאָרשלאַג, אַז פאַר די יודישע ימים-טובים, זאָלען די געשעפטען מעגען אָפען זיין 2 שעה לענגער. דער פאָרשלאַג איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

נייע אימיגראַציע-בעגרענצונגען קיין אמעריקא

געהן אַריין אין קראַפט דעם 1. יולי ה. י.

ניו-יאָרק, 23 (יט"א טעלעגראַפיש) פרעזידענט הובער האָט פערעפענטליכט אַ דעקרעט, אַז די נייע אימיגראַציע-בעגרענצונגען געהען אַריין אין קראַפט דעם 1-טען יולי 1929. די נייע אימיגראַציע-בעגרענצונגען זעהען פאָר, אַז די קוואָטע פון די מזרח-אייראָפּעאישע לענדער זאָל פערקלענערט ווערען לטובת די אַנגלאָ-זאַקסישע און סקאַנדינאַווישע לענדער.

פראָפ. ווייצמאַנס געזונד-צושטאַנד פערבעסערט זיך

לאָנדאָן, 23 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) דער געזונד-צושטאַנד פון פראָפ. חיים ווייצמאַן פערבעסערט זיך. מ'האָפט אַז פראָפ. ווייצמאַן וועט קענען אין אַפּריל-חודש אדורכפיהרען זיין געפּלאַנטע רייזע קיין ארץ-ישראל.

היינט וואַהלען אין איטאַליען

רוים, 23 (אַטע) מאָרגען, (היינט, זונטאַג) קומען פאָר וואַהלען צום איטאַליענישען פּאַרלאַמענט.

די פאַשיסטישע אָרגאַניזאַציעס האָבען אַנטוויקעלט אַ געוואַלדיגע אַגיטאַציע מיט'ן צוועק, נישט צו דערלאָזען, אַז אין פּאַרלאַמענט זאָלען אַריין אַנטי-פאַשיסטישע עלעמענטען.

55 טויטע אין דער גרובען-קאַטאַסטראָפע אין אמעריקא

ניו-יאָרק, 23 (אַטע) בעת דער קוילען-גרובען-קאַטאַסטראָפע אין פענסילוואַניען זענען פערשיט געוואָרען 55 אַרבייטער. 46 טויטע זענען שוין אַרויסגעשלעפּט געוואָרען פון די חורבות.

אויב איר ווילט נישט זיין בלינד?!

אין אייערע אַלגעמיינע אינטערעסען און קוקען אויף אַלעם מיט אָפענע אויגען טאָג ייס נישט ווי אַנדערש זיך אינפאָרמירען, נאָר ערשט זיך ווענדען צו דער הויפּט

Biuro „POSTĘP"

Konstantynowska 10, tel 68-14.

וואָס פערמיטעלט פאַכמעניש עקסיסטענץ-געשעפטען. בעטייליגונגען, אויסגלייכונגען, לאָקאַלען, וואוינונגען, הייזער, פּלעצער, היפּאָטעקען, וועקסעל, געלד קרעדיט אין גאַנצען לאַנד,

ווייל דאָס ביוראָ ווייסט און קוקט מיט אָפענע אויגען אויף אַלעם,

און אַלערליי פּריינזווירדיגע אָביעקטען ווי צו דינגען, קויפען און פערקויפען.

אויסערדעם פיהרען מיר אַנ'אָפּטיילונג פון עצות.
און ביטעס-שרייבען פאַכמעניש א.ד.ג. אורך דין.

בילליגער צאָל אויף מצות פאַר די יודען אין רוסלאַנד.

בערלין 23 (י. ט. א.) די יודען אין סאָוויעט-רוסלאַנד זענען געשטאַנען אין גרויס געפאַהר נישט צו האָבען קיין מצות אויף פסח טראָץ דעם, וואָס מען העלפט אין אַלע לענדער זיי צו שיקען מצות. די גרויסע געפאַהר איז בעשטאַנען אין דעם, וואָס די סאָוויעט-רעגירונג האָט געהאַט בעשטימט צו נעהמען אַ שטייער פון צוויי און אַ האַלבען גאָלד-רובעל פאַר יעדען קילאָ (צוויי פונט) מצה, וואָס מען וועט אַריינברענגען אין לאַנד אַריין. דעם זעהר הויכען שטייער האָט די סאָוויעט-רעגירונג בעשטימט, ווייל זי האָט ערקלערט, אַז מצה איז אַ כּין קוכען, פשוט — אַ לוקסוס-זאַך.

ווען מען האָט זיך דערוואוסט אין בערלין פון דעם גרויסען שטייער אויף מצה, וואָס איז בעשטימט געוואָרען אין סאָוויעט-רוסלאַנד, האָט מען זיך תיכף משתדל געווען ביים סאָוויעטישען געזאַנדטען קרעסטינסקי. מען האָט געפאָדערט, אַז די סאָוויעט-רעגירונג זאָל נעהמען פון מצות דעם זעלבען שטייער ווי פון ברויט און מעהל, נעמליך 5 קאָפּיקעס אויף אַ קילאָ מצות און 3 קאָפּיקעס אויף אַ קילאָ מצה-מעהל.

קרעסטינסקי האָט וועגען דעם טעלעגראַפירט קיין מאָסקווא און ער האָט בעקומען אַנ'ענטפער, אַז די סאָוויעט-רעגירונג האָט פערקלענערט דעם שטייער צו 18 קאָפּיקעס אויף אַ קילאָ מצה.

הרב ד"ר לעאָ בעק, דער פרעזידענט פון דער פעדעראַציע פון דייטשע רבנים איז זיך אָבער ווייטער משתדל ביי דער סאָוויעטישער געזאַנדשאַפט, אַז די סאָוויעט-רעגירונג זאָל דאָך נעהמען בלויז אַ שטייער 5 קאָפּיקעס אויף דעם קילאָ מצה.

אַ מורא'דיגע שרפה אין אַ סאָוויעט.קינאָ

114 פערזאָן זענען דערשטיקט געוואָרען.

מאָסקווע, 23 (ספ. טעל.) אין דאָרף איגאָלקינאַ, וולאַדימירער גובערניע, איז בעת אַ קינאָ-פאָרשטעלונג אויסגעבראָכען אַ שרפה. די גאַנצע הילצערנע געביידע, אין וועלכער די פאָרשטעלונג איז פאָרגעקומען, איז אַרומגענומען געוואָרען פון די פלאַמען.

צווישען די אַנוועזענדע אין זאַל האָט זיך געמאַכט אַ מורא'דיגע מהומה. אַלע האָבען זיך אין פּאַניק געלאָזט צום איין-איינציגען אויסגאַנג.

בעת'ן געדראַנג זענען 114 פערזאָן דערשטיקט געוואָרען. 11 פערזאָן זענען אָפּגעבריהט געוואָרען אויפ'ן גאַנצען קערפּער.

די רעגירונג האָט בעשטימט אַ ספּעציעלע קאָמיסיע, וועלכע זאָל אויספאָרשען די סיבות פון דער שרפה.

„גראַף צעפּעלין" וועט היינטיגע וואָך שוין פליהען איבער א"י

ירושלים, 23 (יט"א טעלעגראַפיש) דער רייטשער קאָנסול אין ארץ-ישראל האָט ערקלערט דעם יט"א-פאָרשטעהער, אַז דער צעפּעלין וועט אַדורכפליהען איבער דער ארץ-ישראל'דיגער טעריטאָריע דעם קומענדיגען מיטוואָך. דער צעפּעלין וועט זיך נישט אָפּשטעלען אין ארץ-ישראל, נאָר וועט פליהען קיין סיריען. אין ארץ-ישראל וועט דער צעפּעלין נאָר אַראָפּוואַרפען עטליכע פּאָסט-פּאַקעטען.

קאָמוניסטישע אגיטאַציע צווישען די אַראַבישע פּויערים

ירושלים, 23 (י.ט.א. טעלעפאָניש) די קאָמוניסטישע פּאַרטיי אין ארץ-ישראל האָט אָנגעהויבען אַ פערשטאַרקטע אַגיטאַציע צווישען די אַראַבישע פּויערים. זיי אַגיטירען געגען די ציוניסטישער ערד איינקויפס-געזעלשאַפט און לעגען פאָר צו רופען אַ קאָנפערענץ, וועלכע זאָל געפינען מיטלען, אַז די ערד פון די פעלאַכען זאָל נישט אַריבערגעהן צו דער ציוניסטישער איינקויפס-געזעלשאַפט.

—=:§:=—

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

Oddział w Łodzi

zawiadamia Szan. P. P. Klijentów, że z dniem 25 marca r. b. biura i kasy Banku przeniesione zostały do własnego gmachu przy ul. Al. Kościuszki 63

Telefony:

Kierownik Oddziału	1-58	Wydz Giełdowo Dewizowy i Wydział Inkasowy	13-37
I zastępca kierownika	1-57	Wydział Dyskontowy	62-87
II zastępca kierownika	80-57	Szef Buchalterji	80-37
Szef Sekretarjatu i Wydziału Kredytowego	80-58	Szef Korespondecji i Wydz. Pocztowego	80-56
Szef Wydziału Budowlanego	3 87	Ogólny	80-48

„אַרט" זאַכאַדניאַ 43

יודישער קאַמער-טעאַטער
לייטונג: מ. בראַדערזאָן און ד. בייגעלמאַן.

היינט-2 פאָרשטעלונגען:
אָנהויב 7.45 (פּאָפּולערע פּרייזען) און 10 אַ זייגער אין אָוונט

דאָס VI-טע גראַנדיעזע פּראָגראַם א. נ.

MISS JUDEA - מיס

1) פּראָלאָג, 2) אַנשי קורצב, 3) מענדיל-גענענדיל, 4) קעניג זאַגוועל III,
5) כתרילעווקער שרפה, 6) דער סעקוועסטראַטאָר, 7) באָבע און איניקל,
8) ליד פון אַרבייט, 9) דער סובלאָקאַטאָר, 10) מיס JUDEA

טעקסט: שלום עליכם, מ. בראָדערזאָן, י. אַבּצושאַנעק, מאַרשעליק, מאָשקאָוויטש. — מוזיק: קאָפּס. דוד בייגעלמאַן און א. ראַזענבוים. ליט. לייטער: מ. בראַדערזאַן. מוזיק. לייטער: דוד בייגעלמאַן. רעזשי: קאַלעכשטיין. פּלאַסטישע רעזשי: ז. קרוש. קאָנפעראַנסיע: מ. ערבוים. קאָסטיומען און דעקאָראַציעס (אויסגעפיהרט אין אייגענעם וואַרשטאַט): ד. מאַטוס און ש. בלום. — ליכט-עפעקטען: י. יערוזאַלימסקי. קאָנצערט-מייסטער: ש. בייגעלמאַן.

די פאָרשטעלונגען הויבען זיך אָן פּינקטליך. דער זאַל איז גוט בעהייצט.
בילעטען צו בעקומען טעגליך פון 7 אָוונד, שבת-פון 2–5 און פון 7 אָוו.

ציהונג פון דער 18-טער מלוכה-לאָטעריע

5-טער קלאַס — 16-טער טאָג

10.000 זל. נ' 148871.
5,000 זל. – 19730, 170382.
3,000 זל. – 11708 23747.
2,000 זל. – 2085, 16933, 23997, 58732, 78335, 81976, 107686, 123283, 137149, 151252, 156159, 168419.
1,000 זל. – 5830, 33595, 39154, 44198 44481 76569, 83325, 95093, 100300 103487, 103603 112577. 113421, 119835, 139957, 163429, 171401.
600 זל. 8433, 18018, 21297, 29679, 34165, 42298, 43353, 46632, 51300, 75240 84238, 86244, 93768, 102656, 102766, 104078, 104613, 107954, 127898, 132948, 151385, 161375, 172068.

5-טע קלאַס — 17-טער טאָג

25,000 זל. נ' 118467.
10.000 זל. — 21489, 86786.
5,000 זל. – 37534, 141766.
3,000 זל. – 30221, 51526, 51760, 70638, 74703. 90599.
2,000 זל. – 7332, 99731, 106801, 115603, 166928, 169613.
1,000 זל. — 6537, 12283, 17203 18146, 47834, 74177, 84630, 90134, 97468 111418, 113181, 119395, 124131 135436 136220, 162788, 174753.
600 זל. – 3167, 5272, 6249, 13798 15658, 15782, 17928, 21429, 24606 25362 25792, 28878, 30704, 31652, 48963, 51951 60979, 73702, 73797, 79298, 81239 89793 110767, 129774, 142872, 148934, 163813, 166954.

מעלדונגען.

אכטונג!

מיטגלידער פון יוגענד-סעקציע ביי פא"י ווי אויך שעורי-ערב'ס אָגראָדאָווע 8 און פּולנאָצנאַ 22. איהר ווערט אויפגעפאָדערט אין צוזאַמענהאַנג מיט דער חינוך-אַקציע אויף פּורים צו קומען היינט זונטאָג 8 אָוונד אין לאָקאַל פון פא"י.

די פערוואַלטונג פון פּועלי-אמוני-ישראל לאָדז, וושכאָדניאַ 66.

5218

צו די מיטגלידער פון „החלוץ-המרכזי"!

די מיטגלידער פון „החלוץ-המרכזי" און סימפּאַטיקער ווערען געבעטען צו קומען מאָרגען, מאָנטאָג, 25. מערץ, 9 אָוונד אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע צו אַ וויכטיגע בעראַטונג וועגען אַנ'אַקטועלער הכשרה-פראַגע.

מ. ה. רומקאָווסקי

5202

„שעורי ערב" ביי „פּועלי אמוני ישראל" אָגראָדאָווא 8

דערמיט פאָדערן מיר אויף אַלע חברים פון אונזער שעורי ערב היינט זונטאָג דעם 24/3 פּינקטליך 8 30 אָוונד צו קומען אין לאָקאַל פון פ"אי וושכאָדניא 66. וועגען דער אונטערגענומענער חינוך-אַקציע, איהר מוזט אַלע אונבעדינגט קומען.

די פערוואַלטונג פון „שעורי ערב" ביי פ"א.י אָגראָדאָווא 8

אַגודת צעירי לומדי „שעורי ערב" לאָדז פּאָלנאָצנאַ 22

אין צוזאַמענהאַנג מיט די גרויסע אונטערנענומענע חינוך אַקציע דורך פ"אי ווערען אַלע אונזערע חברים פון שעורי ערב דיסציפּלינאַריש אויפגעפאָדערט זיך צו בעטייליגען אין די דרינגענדע און וויכטיגע פערזאַמלונג וועלכע קומט פאָר היינט זונטאָג דעם 24/3 פּינקטליך 8 אָוונד אין לאָקאַל פון פּועלי אמוני ישראל וושכאָדניא 66

די פערוואַלטונג פון שעורי-ערב

5218

Dr. DONCHIN

מאַניושקי 1, טעלעפאָן 9-97

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגענקראַנקהייטען

נעמט אָן טעגליך פון 10–1 מיטאָג און 4–7 נ.מ.

זונטאָג פון 10 ביז 1 מיטאָג.

דער קריזיס פון דער קאָנסטיטוציע אין פוילען

די פוילישע קאָנסטיטוציע פון 17.־טען מערץ 1921 לעבט איבער אַ שווערען קריזיס. דעם קריזיס לעבט די קאָנסטיטוציע איבער פון איהר ערשטען געבורטס־טאָג און נאָר איצטער האָט זיך דער קריזיס בעזונדערס פערשאַרפט.

פון וואַנען נעהמט ער זיך?

יעדע קאָנסטיטוציע שטעלט מיט זיך פאָר אַ פּלאַן פון אָרגאַניזירען דער עיקר דאָס פּאָליטישע לעבען פון אַ מלוכה אויף געוויסע יסודות.

אַ גוטע קאָנסטיטוציע איז די, וועלכע האָט זיך ענטוויקעלט פּאַמעליך, בּיסלעכווייז פון דעם לעבען פון אַ פאָלק, וואָס איז גאָרנישט אויסגעוואַקסען פון דעם דאָזיגען לעבען און מיט איהם.

אַ שלעכטע קאָנסטיטוציע איז אַן ענטליהענע ביי אַנדערע פעלקער, וואָס מען וויל צופּאַסען צו דעם לעבען פון פאָלק, אַרויסגעהענדיג פון טעאָרעטישע, אַבּסטראַקטע יסודות. און דאָס איז, ווייל עס איז נישטאָ קיין אַבּסאָלוטער אמת אין די אַלע יסודות. אַלץ העננט אָפּ פון דעם עבר און דעם הווה פון פאָלק און פון זיין פּסיכאָלאָגיע. אַפילו די גרויסע עיקר־שיטות, די פּאָליטישע, ווי די געזעלשאַפטליכע, ווי למשל, דער אַריסטאָקראַטיזם און דער דעמאָקראַטיזם, דער אינדיווידואַליזם, ווי דער סאָציאַליזם, מוזען רעאַל־פּאָליטיש שטענדיג בעטראַכט ווערען אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם קאָנקרעטען לעבען פון אַ קאָנקרעטען פאָלק: כאָטש איינעם איז אין אַ געוויסען מאָמענט, דאָס, פאַר'ן צווייטען יענעם צוגעפּאַסט און נוצליך.

פוילען איז אויפגעשטאַנען תחית־המתים אין דער רעוואָלוציאָנערער נאָכ'מלחמה'דיגער תקופה נאָך אַ 130־יאָהריגער פערקנעכטונג, וועלכע האָט איינגאַנצען איבערגעריסען איהר איינענע שעפערישע אַרבּייט אויף דעם בּאָדען פון רעכט בכלל און פּאָליטיק בפרט. דעריבּער האָט זיך פוילען יישט געקענט שטיצען אויף איהר אַלטער פּראַקטיק אין דעם פּרט.

די פוילישע קאָנסטיטוציע איז דעריבּער אַן אַנ־ענטליהענע אין מערב־אייראָפּאַ, וואו דער עבר, דער הווה, די היסטאָרישע, די עקאָנאָמישע, קולטורעלע און פּסיכאָלאָגישע תנאים פון די פעלקער זענען גאַנץ אַנדערע, ווי אין פוילען.

דאָס פוילישע פאָלק, וואָס איז אָקאָרשט בּעפרייט געוואָרען פון קנעכטשאַפט, אָהן קיין שום ערפאַהרונגען אין דער מלוכה־שאַפטליכער אַליין־פערוואַלטונג, — דאָס פוילישע פאָלק האָט בּעקומען אַ דעמאָקראַטישע קאָנסטיטוציע, וועלכע איז אין טעאָרעטישען שטאַנדפּונקט, נישט קוקענדיג אויף אַלע פעהלערן, געווען נישט קיין שלעכטע.

פּראַקטיש אָבּער האָט די דאָזיגע קאָנסטיטוציע, דערהויפּט נישט געקענט איבּריגענס טויגען פאַר פוילען, ווייל דער דעמאָקראַטישער רעזשים איז פאַר איהר אַ צו הויכער.

דאָס פוילישע פאָלק איז ערצויגען געוואָרען אונטער'ן בּייטש פון דעם פעאָדאַל־קלעריקאַלען רעזשים, וואָס האָט איהם שטענדיג געטריבּען אַהין, וואו דאָס איז געווען נויטיג פאַר די פּריצישע און קלעריקאַלע אינטערעסען.

מיט אַמאָל האָט די מערץ־קאָנסטיטוציע איינגעפיהרט אַ דעמאָקראַטישען רעזשים! אַ קינד, וואָס מען האָט געפיהרט איינגעשטעלט אין אַ שטול'כעלע, און וועלכען עס האָט זיך געקענט נישט כמעט בּעוועגען, האָט מען מיטאַמאָל אַוועקגעשטעלט אויף איינענע פיס און געזאָגט: „געה, לויף אַליין! שטעה נישט אָפּ פון אַנדערע!"

אַ דעמאָקראַטישער רעזשים אָבּער בּעשטעהט ווי זיין גריכישער נאָמען בּעווייזט, נישט אין דער דעמאָקראַטישער קאָנסטיטוציע און נישט אַפילו אין דעמאָקראַטישע מוסדות. נאָר אין פאָלק, וואָס קען מיט זיך אַליין פערוואַלטען, וואָס האָט די נויטיגע מעלות און די נויטיגע ערפאַהרונג דערפאַר!

האָט מען דאָך דאָס געקענט פאָראויסזעהען! אָבּער אָט דאָ הויבּט זיך אָן די שטענדיגע פּלוגתא די אַריסטאָקראַטען — אַבּסאָלוטע — טענה'ן — ס'טייטש! דאָס פאָלק האָט דאָך קיין שום השגה נישט פון אַ מלוכה־שאַפטליכער זעלבּסט־פערוואַלטונג און וועט אָנטון נאָר צרות! דאָס פאָלק מוז פאָלגען בּלינד און נאָכגעהן נאָך זייער הערשער!... מיט דער צייט... אפשר...

די דעמאָקראַטען טענה'ן:

— „לאָזט דאָס פאָלק זיך פריי לערנען און ענטוויקלען. אַ קינד, וואָס פאַלט נישט, לערנט זיך קיינמאָל נישט אויס אַליין צו געהן! אַ פאָלק, ווי אַ יחיד, האָט אַ געוויסען אַליין־דערהאַלטענדיגען חוש, וועלכע פערהיט איהם פון צו סכנה'דיגע טריט! היט זיך פאַר אַ בּעהעלפער, בּיי וועלכע חוץ אַ שעפּסענע פעלכעל זענען דאָ די פיקסענע איינגעלעך און די וועלפישע ציינער, בּנוגע זייערע גרופּען־ אָדער קלאַסען־אינטערעסען! היט זיך אויך פאַר דער דיקטאַטור, וואָס פאַר אַ פאַרב זי זאָל נישט טראָגען!...

די דאָזיגע מלחמה צווישען די צוויי געזעלשאַפטליכע כּוחות, וועלכע פיהרט זיך מקדמונים אָן, קען זיך גיך נישט פערענדיגען. וואָס מעהר אַ פאָלק האָט אמת'ע גוטע בּילדונג און פּאָליטישע נסיונות. אַלץ מעהר ווערט עס מסוגל צו דעם הויכען דעמאָקראַטישען רעזשים, וואָס איז אי יושר'דיג, אי זיכער.

אָט דאָס איז דער מקור פון דעם פוילישען פּאָליטישען קריזיס! ער האָט זיך אָנגעהויבּען פון אָנהויב פון ערשטען סיים און וועט דויערן לאַנג, זעהר לאַנג, על פי פנים היבּשע עטליכע צעהנדליגע יאָהר, בּיז דער תהום, וועלכער עקזיסטירט צווישען דער דעמאָקראַטישער טעאָריע און דעם פעהלען בּיים פאָלק די נויטיגע מעלות פאַר דעם דעמאָקראַטישען רעזשים וועט זיך נישט אויספילען...

איצטער אין דעם מאָמענט האָבּען מיר צו טון מיט אַ פערשאַרפונג פון אַ כראָנישען פּראָצעס, וועלכער ציהט זיך שוין אַ היבּשע צייט און וועט זיך ציהען נאָך לענגער.

די נישט־צוגעפּאַסטקייט פון די פעלקער פון מיטעל־ און מזרח־אייראָפּאַ צו דעם דעמאָקראַטישען רעזשים, וועלכער איז בּיי זיי רעוואָלוציאָנעריש איינגעפיהרט געוואָרען, איז דער עיקר די סיבּה פון דעם אַזוי־גערופענעם „קריזיס פון דער דעמאָקראַטיע" אין די דאָזיגע לענדער.

דאָס איז אַגב אַ קריזיס נישט פון דער דעמאָקראַטיע, נאָר פון די „דעמאָקראַטען", וועלכע זענען קיין דעמאָקראַטען נישט!...

די נייעסטע נאָכ'מלחמה'דיגע געשיכטע פון דעם דאָזיגען פונאַנדערגעהען זיך פון די געזעלשאַפטליכע כּוחות מיט דער פּאָליטישער אָרגאַניזאַציע פון אַ לאַנד האָט אַריינגעטראָגען אין דעם אויסלעבּען פון דעם דאָזיגען קאַמף אַ גאַנץ נייעם שטריך.

אָנשטאָט דעם אַמאָליגען בוקען פו נרי וינ־ריגע שפּעלעך פאַר דעם אַליין־הערשער „פון גאָטס גנאָד", און אַפילו אָנשטאָט דעם בּאָנאַפּאַרטישען (נאַפּאָלעאָן דער דריטער) „אויפגעקלעהרטען אַבּסאָלוטיזם" זענען אין רוסלאַנד און אין איטאַליען דורכגעבּראָכען געוואָרען נייע וועגען, איבּער וועלכע עס איז נאָך אפשר צו פריה איינגאַנצען אַרויסזאָגען זיך. אָבּער צוויי פּונקטען זענען גאַנץ קלאָר אין דעם פּרט: ערשטענס, אַז אי דער רעזשים אין רוסלאַנד, אי די „קאָרפּאָראַטיווע מלוכה" פון מוסאָליני מיט איהר פּאָליטישען איבּערבּוי, אָבּער נישט מיט איהר „היסטאָריש־פילאָזאָפישען אימפּעריאַליזם" — וועלען איבּערלאָזען נאָך זיך אין דער געשיכטע אַ געוויסע שפּור! צווייטענס, וועלען זיי בּיידע סוף כל סוף קומען צו דער דעמאָקראַטיע. וועלכע זיי וועלען אפשר עפּעס פערפיינערן...

דעפּ. דר. י. וויגאָדסקי.

דער ווידער קול פון דעם עניין טשעכאָוויטש
וואָס עס שרייבּען די פּוילישע בּלעטער

דער בּעשלוס פון סיים צוצוציהען דעם געוועזענעם פינאַנץ־מיניסטער טשעכאָוויטש צו פערענטוואָרטליכקייט ווערט נאָך ווייטער קאָמענטירט אין דער גאַנצער פּוילישער פּרעסע.

די „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ", שרייבּענדיג וועגען דער סיים־זיצונג, אויף וועלכער דער בּעשלוס איז געוואָרען אָנגענומען, טרעט שטאַרק אַרויס געגען דעם רעגירונגס־בּלאָק.

„מ'האָט אַטאַקירט דעם ה' וואָזשניצקי, — שרייבּט די צייטונג, — פאַר בּעגאַנגענע אָדער נישט־בּעגאַנגענע חטאים פון אַלטע יאָהרען. מיר פרעגען: צי האָבּען זיך די הערען פון בּ.בּ. וועגען די חטאים ערשט איצט דערוואוסט? די דאָזיגע זאַכען זענען דאָך געווען בּעוואוסט מיט עטליכע יאָהר צוריק, ווען די הערען בּאַרטעל, קאָשטשאַלקאָווסקי און מיערושינסקי זענען געזעסען אין „וויזוואָלעניע", ווערמענס פּאָרזיצענדער ס'איז געווען דערזעלבּער וואָזשניצקי. דעמאָלט האָט מען איהם נישט דיסקוואַליפיצירט. מ'האָט דאָס געטון דעמאָלט, ווען מ'האָט געהאַט שוין דעם עניין טשעכאָוויטש איינגאַנצען פערשפּילט — דעמאָלט האָט מען זיך דערמאָהנט, אַז מ'דאַרף עפּעס טון פאַר דער מאָראַל.

דעם דעפּ. ליבּערמאַן האָט מען פאָרגעוואָרפען, אַז ער האָט פאַר גראָבּ געלד פערטיידיגט שפּראַכען, אָבּער ה' ליבּערמאַן איז דאָך אַ רעזערוו־פּאָדפּאָלקאָווניק, פאַרוואָס איז די געהעריגע מאַכט נישט אַרויסגעטרעטען געגען דעם דעמאָלט, ווען ער האָט די שפּיאָנען פערטיידיגט, פאַרוואָס האָט מען איהם נישט אָפּגענומען דאָס רעכט צו טראָגען דעם מיליטער־מונדיר.

דאָס זעלבּע איז אויך בּנוגע דעם דעפּוטאַט פּיעראַצקי.

מיר האָבּען דאָ אַ רעלאַטיוויטעט־טעאָריע, וועלכע ווערט איינגאַנצען אָנגעווענדעט צו מאָראַלישע פּראָבּלעמען. פּאָפּולער הייסט די טעאָריע: אַ מאָראַל פון מענערס.

„א. בּ. צ." שרייבּט: בּ.בּ. האָט אָנגעווענדעט די טאַקטיק פון אַ פערזענליכען אָנגריף אויף די שווערסטע געגנערס, מ'האָט זיי געוואָלט דערדריקען מיט רעוועלאַציעס. מ'האָט געוואָלט דיסקרעדיטירען די בּעשולדיגער געגען מיניסטער טשעכאָוויטש.

דער אָנגריף האָט אָבּער נישט געהאַט קיין ווירקונג. דאָס זענען געווען פערגיפטעטע פיילען. צו־ערשט האָט מען זיך אָפּגעשטעלט אויף די בּעשולדיגונגען, דערנאָך האָט מען נאָר געלאַכט פון זיי.

דער רעגירונגס־בּלאָק האָט פאָראויסגעזאָגט, אַז ער שטרעבּט צו ענדערען די פּאַטאַלע פּאַרלאַמענטאַרע מנהגים, ער האָט זיי אָבּער נאָך פערערגערט, אַזעלכע מעטאָדען האָט נאָך קיינער נישט אָנגעווענדעט אין פּאַרלאַמענט. אומעטום האָט מען די דאָזיגע מעט־אָ־ען פּערזאָרטעלט, אין די קלוּאַרען האָט אַ געוויסער אַריסטאָקראַט זיך אויסגעדריקט:

„אין אַזאַ געזעלשאַפט איז נישטאָ פאַר מיר קיין פּלאַץ, איך רעזיגניר פון מיין סענאַט־מאַנדאַט".

דער האַלבּ־אָפיציעלער „גלאָס פּראַווּדי" דאַגעגען שרייבּט וועגען דער אָפּאָזיציע:

„די דאָזיגע מענשען, וועלכע זענען פערטשאַדעט מיט דער פערפּוילטער סיים־אַטמאָספערע, זענען שוין נישט פעהיג צו טראַכטען אָבּיעקטיוו, און קענען נישט אַריינקוקען דעם אמת אין די אויגען.

דעפּ. ליבּערמאַן, וועמענס אַדוואָקאַטיש געוויסען ס'האָט ערלויבּט צו פערטיידיגען שפּיאָנען, פיינד פון דער פּוילישער מלוכה, נעהמענדיג דערפאַר פרעמד געלד, — דאָס זעלבּע געוויסען האָט איהם אויך ערלויבּט צו בּעשולדיגען אַ פּוילישען מיניסטער, און אויף דער אונבּעגרינדעטער בּעשולדיגונג געפינט ער נאָך שרייענדע ווערטער.

אין אַ געדריקטער, שטיקענדער אַטמאָספערע איז פאָרגעקומען די סיים־זיצונג. קיין שום קלאָרע ווערטער און בּעלייכטונגען בּנוגע דער בּעשולדיגונג אויף מיניסטער טשעכאָוויטש האָט נישט געהאַט די מינדעסטע ווירקונג. די שוין־לאַנג אָנגעדרעהטע פּאַרטיי־מאַשין האָט גלייך אָנגעהויבּען צו אַרבּייטען אַזוי ווי ס'וואָלט גאָרנישט געשעהען".

די טראַגעדיע אין די טיראָלער בּערג
דער פּראָצעס פון יודישען סטודענט האַלסמאַן

דער פּראָצעס פון יודישען סטודענט פיליפּ האַלסמאַן, וועלכער איז געווען בּעשולדיגט אין ערמאָרדען זיין פאָטער, האָט בּשעתו אויפגערודערט די גאַנצע געזעלשאַפט און איז איצט אַריין אין אַ נייער סטאַדיע. דער טאַלאַנטפולער ווינער אַדוואָקאַט פּרעסבּורגער, האַלסמאַנס פערטיידיגער האָט אַפּעלירט און זעכסטען געריכט געגען דעם גרויסאַמען פּסק־דין פון'ם אינסבּרוקער געריכט.

צום פּראָצעס אין דער צווייטער אינסטאַנץ זענען געקומען זעהר פיל אָנגעזעהענע לייט פון דער יוסטיץ־וועלט: דער אָבּער־פּראָקוראָר פון סענאַט, געוועזענער מיניסטער פון יוסטיץ — דינגהאָפער. מיט איהם אין איין רייה איז געזעסען דער בּעוואוסטער בּערלינער אַדוואָקאַט, וועלכער איז נישט איין מאָל אַרויסגעטרעטען אין גרויסע פּאָליטישע פּראָצעסען — קורט ראָזענפעלד.

ראָזענפעלד האָט ערקלערט, אַז מיט דעם פּראָצעס האָט ער זיך אונגעהויער פּראַאינטערעסירט פון דער ערשטער מינוט אָן. ער האָט אין דעם אינסבּרוקער פּראָצעס דערזעהען אַ הימעל־שרייענדען אונרעכט אַ גרויסאַמען געריכטס־טעות און ער האָט דעם עניין אויסגעפאָרשט: דער יונגער האַלסמאַן איז געפאַלען אַלס קרבּן פון שטומפּקעפּיגקייט אָדער ראַסען־שנאה. די אויספאָרשונג אין אינסבּרוק איז געפיהרט געוואָרען מיט אַ שרעקליכען פּאַראורטייל, אַלע בּקשות פון דער פערטיידיגונג וועלכע האָבּען געשטרעבּט דערצו, אַז עס זאָל בּעלויכטען ווערען די טראַגעדיע, זענען אָפּגעוואָרפען געוואָרען, עס איז אָבּער קלאָהר, אַז דער בּעשולדיגטער האָט נישט געהאַט קיין מאָטיוון צו אַזאַ שרעקליכען פערבּרעכען, ווי דערמאָרדען זיין איינענעם פאָטער, ער איז געווען מיט'ן פאָטער אין די בּעסטע בּעציהונגען, ער האָט גאָרנישט געקענט געווינען פון'ם פאָטערס טויט. די בּריף פון דעם יונגען האַלסמאַן, זיין טאָג־בּוך, מענשען וועלכע האָבּען איהם

(אַ בּריף פון וויען)

גאָהענט, געקענט, אַלץ רעדט וועגען איהם ווי וועגן אַ ווייכען, אידעאַליסטיש־געשטימטען גוטען יונגנמאַן — מיט דעם אַלעם האָט מען זיך אויף דעם אינסבּרוקער געריכט נישט גערעכענט.

*

ווען עס האָט געענדיגט זיין לאַנגע רעדע דער גענעראַל־פּראָקוראָר האָט בּעקומען דאָס וואָרט דער פערטיידיגער פּרעסבּורגער.

ער הויבּט אָן פון די ווערטער:

— אין אינסבּרוקער טורמע מאַטערט זיך אַן אונשולדיגער — איילט זיך צו עפענען די טיר פאַר איהם.

ער מאָלט דאַן די קאַריקאַטור פון דעם אינסבּרוקער געריכט, צוקלאַפּט אַ ציגעל נאָך אַ ציגעל, דעם גאַנצען בּנין פון דעם בּעשולדיגונגס־אַקט. ער גיט מיט דאָקומענטען אין האַנד, וועלכע בּעשטעהען פון בּריף, פון טאָג־בּוך, פון עדות־זאָגען פון די בּעקאַנטע און נאָהענטע, די כאַראַקטעריסטיק פון דעם בּעשולדיגטען, און פון די בּעציהונגען צווישען פאָטער און זוהן און פרעגט: אויף וואָס פאַר אַ גרונד וואַרפט מען פאָר אַזאַ זוהן, אַז ער האָט דערמאָרדעט דעם פאָטער, מיט וואָס פאַר אַ צוועק האָט ער עס געקענט טון?

די אינציאַטיוו פון דער בּעשולדיגונג שטאַמט פון דעם אינהאַבּער פון דעם גאַסט־הויז אין די בּערג ה' ערער. ער האָט אין דעם פּראָצעס געשפּילט אַ בּייזוויליגע ראָלע, ער האָט היפּנאָטאָזירט די פּאָליציי, איינינע געשוואוירענע ריכטער. איהם האָט נישט געלוינט אַז דער וועג צו זיין גאַסט־הויז זאָל פערדעכענט ווערען צו די געפעהרליכע און ער האָט דער ערשטער אויסגעשריגען: — אַראָפּפאַלען אויף דעם וועג? — דאָס איז אונמעגליך. דאָ איז געשעהען אַ מאָרד".

און אַראָפּפאַלען אויף דעם וועג איז דווקא אַ געווען מעגליך. נישט לאַנג פאַר'ן אומגליק, אויף דעמזעלבּען אָרט איז דערהרגעט געוואָרען אַ פערד עס איז אַראָפּגעפאַלען אויף דעמזעלבּען אָרט דער טוריסט קאַפּלער. די מאַכט האָט נישט איין מאָל אויפמערקזאַם געמאַכט ערער'ן אַז מען דאַרף אויף די געפעהרליכע ערטער אַוועקשטעלען צוימען, אָבּער ערער האָט נישט געפאָלגט. און כדי נישט צו מאַכען אַ שלעכטען שם דעם וועג וואָס פיהרט צו זיין רעסטאָראַן פיהרט ערער אָן מיט דער בּעשולדיגונג געגען האַלסמאַנען. ער ערקלערט קאַטעגאָריש, יעדען וועלכער עס קומט אָן — פון'ם זשאַנדאַרם בּיז'ן פּאָליציי־אַישען ראַקטאַר — אַז דעם אַלטען האַלסמאַן האָט דערהרגעט דער יונגער...

אָבּער אין דער ווערסיע וואָגט פּרעסבּורגער, איז פערהאַן איין זעהר פערדעכטיגער מאָמענט: נעבּען דעם טויטען קערפּער האָט מען געפונען אַ פּאַרטפעל, נאָר אָהן געלד, ערשט אין עטליכע טעג אַרום האָט מען געפינען דריי עסטרייכישע אַסיגנאַציעס — צוויי צו 20 און איינע פון 10 שילינג אונטער דריי פערשידענע שטיינער, אונטער'ן פערטען שטיין האָט מען געפונען דעם בּאַהן־בּילעט. וועמען איז עס געלעגען אין זינען אַזוי צו בּעהאַלטען די זאַכען? עס איז דאָך אַנ'אוּנין צו דענקען, אַז דער זוהן האָט דערהרגעט דעם פאָטער, און נאָכדעם זיך גענומען פערשטעקען די זאַכען אויף אַזאַ אופן?

דאָס איז דערהייל אַ געהיימניש, וועלכעס מען דאַרף אויפקלעהרען.

ווייטער רעדט פּרעסבּורגער וועגען אַ געהיימנישפולען אַנטיילנעהמער אין דער דראַמע, וועגען אַ געוויסען יאָזעף וויל. דער וויל איז געווען מיט די האַלסמאַנס אין די בּערג און איז געגאַנגען מיט זיי אַ שטיקעל וועג, ער האָט זיך אָפּגעשטעלט אין דעמזעלבּען גאַסט־הויז און האָט זיך פערשריבּען אונטער דעם אויבּענדערמאָנטען נאָמען. עס פערשטעהט זיך, אַז מען האָט איהם אַריינגעטראָגען אין דעם צעטעל פון די עדות, אָבּער עס איז בּיז איצט נישט געלונגען איהם אויסצוגעפינען.

אין בּוך איז אָנגעוויזען זיין שטענדיגער אַדרעס, אין מינכען, אָבּער אין דער שטאָט וואוינט ווירקליך אַ יאָזעף וויל, אָבּער ער איז קיינמאָל נישט געווען אין טיראָל און האָט קיין אַהנונג נישט וועגען די האַלסמאַנס.

דער מיסטישער יאָזעף וויל בּלייבּט אַלס גרויסער פראַגע־צייכען אין דער ציל־טיראָלער טראַגעדיע ווי בּעוואוסט, האָט דאָס העכסטע געריכט בּעשלאָסען מבטל צו מאַכען דעם פּסק־דין פון דעם אינסבּרוקער געריכט און פעראָרדענט אַ רעוויזיע פון'ם פּראָצעס.

נ. ט—ן.

ס'איז קיין וואונדער נישט
אַז אונזערע ראַדיאָ־אַפּאַראַטען האָבּען דעם גרעסטען ערפאָלג!
פּרעציז געבויט פון וועלטליכען רוהם, טיילען פון פּאַרג און קאַרטינג מוזען צופרידענשטעלען אַלע!
ראַדיאָ אינזש. י. רייכער און קאָמפּ.
פּיעטריקאָווער 142, טעל. 15-57.

ווילדערשבט פון שווארצע יודען אין אפריקע

א מערקווירדיגע געשיכטע פון שווארצע יודען, וועלכער איז געכאפט געווארען פון ווייסע און איז פערטראגען אין איראפא

זיי בלאנדזשען ארום אין דער ווילדערניש *)

איין מאל האט ער מיט אקאמפאניע פון דריי
הן קינדער פעריאזען זייער דארף צו מאכען א
ציר, כאפען א קוק אויף די ארומיגע פלעצער.
א זאך איז געווען שטרענג פערבאטען, אבער
א דערפאר, ווייל ס'איז געווען פערבאטען, האט
קינדער דערצו געצויגען ווי מיט א מאגנעט.
ר עלטסטער יונגעל איז געווען אלט עלף יאהר,
ר יונגסטער — פינף יאהר; און ער אליין, דער
מיגער שרייבער פון דעם ארטיקעל, איז דע
ס אלט געווען זיבען יאהר. זיי האבען פערלא
זייער דערפעל ביינאכט, קיינער זאל זיי נישט
מערקען. זיי האבען פערגעסען אן אלע געפאה
, וועלכע לויערען איבער א מענשען אין יענע
לדערנישען, איבערהויפט ביינאכט, ווען ווילדע
ת און שלאנגען געהען ארויס אויף זייער יאגד.
אזוי האבען זיי געמארשירט, פלאפלענדיג
זייער קינדערישען לשון וועגען קינדערישע
„א געפאהר! א ווייטער!" האט פלוצלינג
געשריען איינער פון די קינדער, און זיי האָ
לע אויפגעציטערט; אומבעקאנטע קלאנגען
ך געהערט פון דער ווייטענס; מיט א
פטען אטעם זענען זיי ווייטער געגאנגען,
האלטענדיג זיך הינטער די קוסטעס. דער יונג
ער יונגעל האט זיך פלוצלינג צעוויינט אויפ'ן
: „מאמע! מאמע!" די עלטערע האבען איהם
ושפארט דאס מויל, מורא האבענדיג פאר דעם
מר'שטען ווייסען מענשען, וועלכען עס האט
געטראכט זייער אנגעשראקענע פאנטאזיע.
זיי האבען יענע נאכט וועניג געשלאפען:
יננענורעט ווי מאלפעס איינער אין דעם צוויי
ן זענען זיי געלעגען ווי א קנויל, אלע פערצעהן
קעטע קינדער צוזאמען, און האבען געציטערט
ר יעדען שארך, פאר יעדען קלאנג. און די אפ
קאנישע נאכט איז גראד געווען פול מיט פער
נמיגע קלאנגען און שארכען. פלעגט איינער פון
יא איינדרעמלען אויף א מינוט, פלעגט זיך
לך דערהערען א געשריי „מאמע!" פון דעם
ונגסטען יונגעל, אדער אן אויסגעשריי „א ווייסער
מע!" פון אן איבערגעשראקענעם גרעסערען יונ
.
אזוי זענען זיי ווי עס איז איבערגעקומען א
ט, די ערשטע נאכט פון זייער וואנדערען, אויף
ינען האבען זיי ווייטער געמארשירט אין דער
דערניש. זיי האבען זיך איינגעצען פערפלאנ
ים אין די געדיכטע קוסטעס, און האבען נישט
וואוסט ווי אזוי צו געפונען דעם וועג אהיים,
זייער דערפעל. זייער הונגער האבען זיי פער
יגען מיט באנאנעס און פרוכט פון בוימער,
ער דורשט האבען זיי געלאשען מיט דעם זאפט
די פאלמען.

א ביס פון א שלאנג און די רפואה צום ביס.

א שלאנג האט איין מאל א ביס געטון איינעם
זיי. דאס יונגעל האט געמאכט א געוואלד. זיי
בען ווי אמת'ע נאטור-קינדער געוואוסט ווי אזוי
היילען אויף זייער ווילדען שטייגער א ביס פון
שלאנג. איינער האט אויסגעביסען מיט די ציינער
ס פלייש, וואו די שלאנג האט אנגעביסען, און
ר צווייטער האט צוגעגרייט א מעדיצין פאר דעם
ויסענעם פוס. רייבענדיג איין שטיין אן אנדע
ן, האבען זיי מיט גרויס מיה ווי עס איז בעקו

מען פייער, און אויפגעקאכט דעם רעצעפט און די
אפעראציע איבער דעם צוביסענעם יונגעל איז ענד
ליך געלונגען. זיינע וועהטאגען זענען אבער גע
ווען אונבעשרייבליכע.

אזוי איז אוועק איין טאג נאכ'ן צווייטען. זיי
זענען ביסלעכווייז צוגעוואוינט געווארען צו דעם
נייעם וואנדער-לעבען. די שרעק פאר ווייסע, פאר
חיות און שלאנגען, האט זיך אין זיי א ביסעל
איינגעשטילט. פלוצלינג איז איין יונגעל, וועלכער
איז אוועק נאך גיס, געקומען צו לויפען אין א
ווילדער שרעק, מיט געשרייען: „א ווייסער! א
ווייסער!", די קינדער האבען גלייך אויסגעגראבען
א טיפע גרוב און זיך דארטען בעהאלטען. דריי
טעג נאכאנאנד זענען זיי אפגעלעגען אין גרוב,
מורא האבענדיג ארויסצושטעקען פון דארטען די
נעזער. איינער פון זיי איז קראנק געווארען, לי
גענדיג אין גרוב. פונדעסטוועגען האבען זיי נישט
געוואגט ארויסצוגעהן פון זייער בעהעלטעניש.
ערשט אויפ'ן פערטען טאג זענען זיי איינציגווייז
ארויסגעקראכען אויף דער ליכטיגער וועלט, און זיך
געלאזט גערן ווייטער. פינף און פערציג טעג הא
בען זיי ארומגעוואנדערט ביז וואנען אין איין
פריהמארגען האבען זיי פון ווייטען דערזעהן מענ
שען, ווילדע שווארצע מענשען, אבער פון א פרעמ
דען פיינדליכען שבט, צו וועלכען זיי האבען מורא
געהאט צו דערנעהנטערען זיך. אבער נאך גרעסער
איז געווען זייער איבערראשונג, ווען זיי האבען
פלוצלינג דערזעהן פאר זיך א גרויסע שטרעקע
וואסער, וואס האט זיך געצויגען אין דער ווייט
אהן א ברעג. דאס איז געווען דער ים, וועלכען
זיי האבען קיין מאל אין לעבען נישט געזעהן און
אפילו זיך נישט פארגעשטעלט. פערגאפטע זענען
געשטאנען די פערצעהן נאקעטע שווארצע קינדער
ביים ברעג פון אונענדליכען ים, און האבען נישט
געקענט אוועקנעהמען זייערע אויגען פון דעם
וואונדער.

עפעס א שווארצע זאך איז געלעגען אין מי
טען וואסער. שווארצע מענשען אין קליינע שיפ
לעך זענען צוגעפאהרען צו דער געהיימנישפולער
שווארצער זאך, ארויפגעקראכען אויף איהר, גע
שפרונגען, געטאנצט, געזונגען, און דערנאך ווי
דער אריינגעקראכען אין זייערע שיפלעך און
אוועקגעפאהרען צום ברעג, וואו זיי האבען ווי
דער געטאנצט, געזונגען און זיך נאריש געמאכט
אויף זייער שטייגער.

די קינדער האבען נישט געוואגט צו בעווי
זען זיך פאר די מענשען, און דריי טעג האבען
זיי פון זייער בעהעלטעניש נאכגעקוקט נאך די
שווארצע מענשען, וועלכע האבען זיך אמוזירט,
פאהרענדיג אהין און צוריק צו דער שווארצער
זאך אין מיטען וואסער.

די קינדער האבען נישט געקענט פערשטעהן,
וואס דאס איז פאר א מין זאך, און די נייגעריג
קייט האט זיי געטריבען צו זוכען ערגעץ א שי
פעל און צופאהרען צו יענער שווארצער זאך
אויפ'ן ים.

נאך א טאג ארומזוכען האבען זיי ענדליך
געפונען א שיפעל. וועלכע זיי האבען מיט גרויסע
שווערינקייטען ווי ס'איז אריינגעשלעפט אין וואַ
סער. זענען אבער נישט געווען קיין וויאסלעס,
קיין רודער. האט גענומען ביי זיי נאך אנ'אכט
טאג, אויסצוגעפינען וויאסלעס. ענדליך זענען זיי
צוגעפאהרען צו יענער שווארצער זאך, כאטש
אויך מיט גרויסע שוועריגקייטען, ווייל זיי האבען
נאך נישט געוואוסט ווי אזוי צו טרייבען א שיפעל.

די ערשטע בעגעגעניש מיט ווייסע.

מיט נייגעריגקייט האבען זיי ארומגעקוקט
און ארומגעטאפט די שווארצע זאך, וואס איז גע
ווען פון האלץ און אייזען, און ענדליך זיך דער
וועגט ארויפצוקריכען אויף איהר. מיט גרויס
התפעלות האבען זיי גענומען שפרינגען און טאנ
צען אויף די הילצערנע ברעטער, און זיי האבען
זיך אליין נישט געקענט פארשטעלען, אז די גע
היימנישפולע שווארצע זאך פון האלץ און אייזען
איז געווען א שיף, וואס האט זיך אפגעשטעלט ביי
די ברעגעס פון ים. די שווארצע מענשען פלעגען
אפט בעזוכען די שיף, און די ווייטע זענען שוין,
קענטיג, געווען אזוי צוגעוואוינט דערצו, אז זיי
פלעגען אפילו נישט ארויסגעהן אויפ'ן דעק א קוק
צו טון ווערט עס טאנצט דארטען ארום.

פלוצלונג האבען די קינדער פאר זיך דער
זעהן ווייסע מענשען, און זייער איבערראשונג איז
געווען אנ'אויסערגעוועהנליכע: זיי זעהען דאך
גארנישט אויס אזוי שרעקליך ווי מען האט זיי
פארגעשטעלט! מעהר נישט, זיי געהען אנגעטון.
דאס איז עפעס מאדנע! און זיי זענען גאנץ
פריינדליך, זיי שמייכלען צו די קינדער ווי אלטע
בעקאנטע!

די קינדער האבען פונדעסטוועגען געקוקט
אויף די ווייסע מיט פערדאכט און אומצוטרוי,
אבער ווי פריהער האבען זיי ארומגעטאנט אויפ'ן
דעק מיט קינדערשער פרייד. דער שרייבער פון
דעם ארטיקעל איז, קענטיג, געווען א מעהר ניי
געריגער און העלדישער יונגעל: ער האט זיך
געלאזט געהן דורך דער טיר איבער די טרעפ,
און איז פערקראכען איגוועניג, אין די קארידארען
פון שיף. ער האט ארומגעקוקט מיט וואונדער
אלע ווינקלען.

פלוצלינג האט ער דערפיהלט ווי די שיף
הויבט זיך אויף, לאזט זיך אראפ און ווארפט זיך
פון איין זייט אויף דער אנדערער. ער האט דער
הערט א מעכטיגען, שניידיגען פייף. אין שרעק
האט ער גענומען לויפען צוריק צום דעק, איבער
די טרעפ, צו דער טיר דורך וועלכער ער איז
אריינגעגאנגען.

און ווען ער איז ארויפגעלאפען אויפ'ן דעק,
האט ער שוין קיינעם פון זיינע חברים נישט גע
פונען. אומזיסט האט ער זיי גערופען, געשריען
מיט אלע כחות: נישטא קיין איינער פון זיי! און
די ווייסע מענשען זענען ארומגעלאפען איבער'ן
דעק בלאסע, אויפגערעגטע, רעדענדיג אופער
שטענדליכע ווערטער. ערשט שפעטער, ווען ער
האט זיך אויסגעהאדעוועט צווישען די ווייסע,
האט ער זיך דערוואוסט וועגען דער שוידערלי
כער דראמע, וואס האט זיך אפגעשפילט אויפ'ן
וואסער אין די עטליכע מינוט, ווען ער איז גע
ווען אינעווייניג, אין דער שיף.

(סוף קומט)

א איטאליענער, וואס פערפיהרט יודישע מיידלעך

אמעריקא קאכט מיט דער געשיכטע

פון ניו-יארק מעלדעט מען:

אין איינעם פון די היגע געריכטען האט א
יונגע יודישע פרוי אפגעגעבען אזא ערקלערונג:

„איך האב איהם ליב און וועל אין קיין פאל
נישט אוועקגעהן פון איהם. ער מעג זיין נישט קיין
פיינער מאן. ער מעג האבען געהאט צו טון מיט
א סך פרויען און אנ'ערע אויך געבראכט צו אויס
געלאסענקייט; איך ווייס אפילו, אז ער האט אפ
גענערדט א יודישע פרוי, א מאמע פון 4 קינדער
פון איהר מאן און מיט איהר געלעבט און דער
נאך זי אוועקגעווארפען און געבראכט איהר צו
כל'ערליי צרות דאס אלץ מעג זיין אמת, איך וועל
דאך פון איהם נישט אוועקגעהן, ווייל איך האב
איהם ליב"

אט אזוי האט גע'טענה'ט אין געריכט די
פרוי מינא פאנזא, וועלכע איהר מוטער האט א
לאנגע צייט ארומגעזוכט און נישט געוואוסט וואו
זי איז, נאכדעם ווי זי איז פערשוואונדען געווא
רען מיט 6 וואכען צוריק.

ווען די פרוי האט גערעדט, האט מען גע
זעהן, אז זי איז ווירקליך פערליבט איבער די אוי
ערען אין דעם מאן און דאס איז געווען נאך מעהר
וואונדער, ווייל איהר מאן דער איטאליענער סטע
פאן פאנזא איז א מ'איס'ער עלטערער מאן פון א
יאהר 35—40, אנ'ארימער קטשער און אונגעביל
דעטער, און די יונגע פרוי איז איינגאנצען 22 יאהר
אלט, א זעלטענע שעהנהייט. זי האט געהאט זיכער
שאנסען פאר א בעסערען מאן מיט א בעסער לע
בען ווי זי האט איצט.

בכלל איז פאנזא א רעטעניש. ער האט געהאט
און האט נאך איצט אויך א מאגישען כוח אי
בער פרויען. פיל שעהנע יודישע מיידלעך זע
נען געפאלען אין זיין נעץ.

אלע האבען געוואוסט, אז ער איז ווייט נישט
קיין רושענטעלמען און דאך האט ער געהאט אזא
ווירקונג אויף די פרויען, אז זיי האבען זיך פשוט
געריסען איבער איהם און פיל פון זיי האבען איהם
אויך געגעבען געלד.

די עלטערען פון דער פרוי זענען פרומע יודען.
איהר פאטער איז זעהר א פרומער און ער האט
קיינמאל נישט געארבייט אין שבת, ער האט זיבען
קינדער און קיינער טאר נישט ארבייטען אום שבת.

אויך מינא האט נישט געארבייט שבת, אבער
זייט א יאהר ווי זי האט אנגעהויבען ארומצוגעהן
מיט דעם איטאליענער. די עלטערען האבען זי גע
פרעגט, ווער דער בחור איז, האט זי געענטפערט,
אז ער איז א יוד.

ווען די מוטער האט זיך דערוואוסט, אז דער
בחור איז אנ'איטאליענער, האט זי גענומען שטור
מען, אז זי מינא, זאל מעהר נישט געהן מיט איהם,
מינא האט געענטפערט, אז ער וויל זי נישט מעהר
אפלאזען, דעמאלט האט די מוטער גענומען טענה'ן
מיט דעם איטאליענער, אבער ער האט אין אנהויב
נישט געוואלט הערען וועגען אפלאזען איהר. שפעטער
האט ער געפאדערט דערפאר עטליכע טויזענד
דאלאר.

איינמאל האט מינא אויסגעזאגט דער מוטער
דעם סוד, אז זי האט ארויסגענומען מיט דעם אי
טאליענער חתונה-אקטען. די מוטער, דערהערענדיג
דאס, איז געפאלען אין חלשות און עס האט גע
דויערט א שטיק צייט ביז מען האט זי געקאנט
אפראטעווען.

אין הויז איז געווארען א טומעל. אלע קינ
דער צוזאמען מיט די עלטערען זענען צוגעשטאנען
צו דעם מיידעל, אז זי זאל נישט געהען וואוינען
מיט דעם גוי. מינא האט אין אנהויב צוגעזאגט,
אבער זי איז פלוצלינג פערשוואונדען פון דער היים
און מען האט נישט געוואוסט, וואו זי איז.

די מוטער האט אבער אזוי לאנג געפארשט
ביז זי האט זיך דערוואוסט, וואו זי געפינט זיך
און דאן געבראכט די זאך פאר דעם געריכט.

אין פערלויף פון דער צייט האט די מוטער
אויסגעפונען פיל איינצעלהייטען וועגען סטעפאן פאנ
זא און זיינע עסקים מיט פרויען. זי האט אויך אויס
געפונען וואו די טאכטער האלט זיך אויף און גע
האט א געשפרעך מיט איהר, אז זי זאל צוריק
געהן אהיים, נאר יענע האט דערפון נישט געוואלט
הערען.

עס ווערט געפיהרט אנ'אויספארשונג וועגען
די אלע פאקטען.

—=:::=—

*) זעה נייעם פאלקסבלאט נומער 69.

פערפומעריע — הורט און דעטייל! — הורט און דעטייל!

D. MARKUS, Piotrkowska 59, tel. 28-02

בעזיצט שטענדיג אויף לאגער די בעסטע אויסארבייטונגען פון פאלגענדע פירמעס:

Tow. Akc. FR. PULS — Tow. Akc. „CAZIMI"

Sp. z o. o. „ELIDA" — Tow. „SUNLAJT"

Tow. Akc. „FORNARINA" — COTTY i HUBIGANT i inni

אלעס צו פאבריקס-פרייזען!

ווי אויך די בעוואוסטע „Jaśniej Słońca" מאשטש צו פאדלאגעס

בעמערקונג: כ'נעהם אן בעשטעלונגען טעלעפאניש נומ' 02=28 און ס'ווערט זאפארט אבגעשיקט אהיים.

קיין שום אגענטעו בעשעפטיג איך נישט.

גאָלדענע גליקען

(ראָמאַן) (2

דער וואוילער יונג איז אָפּגעשפּרונגען אויף צוריק צו דער לאַמטער, מורמלענדיג דערשראָקען:

— ענטשולדיגט, סער... איך האָב בלויז גע־וואָלט עפענען פאַר אייך דאָס טירעל, סער...

נאַטאַנס קאַלטע, בלויע אויגען האָבען זיך אויף אַ ווייל אין איהם איינגעשפּיזט.

— איז גוט! — האָט ער אַ זאָג געטאָן, שוין אַ בערוהיגטער — אָטאָ האָט איהר דערפאַר!

ער האָט אַ וואָרף געטאָן אַ מטבעא אויפ׳ן טראָטואַר.

בעמיהענדיג זיך צו כאַפּען דאָס געלד, איז דער וואוילער יונג אַנידערגעפאַלען אויף די קניע.

נאַטאַן האָט פון איהם אַנ׳אויג נישט אַרונ־טערגעלאָזט, און צוגעלאָפען צום אויטאָ.

ער האָט ברייט פונאַנדערגעעפענט דאָס טירלע און אַ זאָג געטאָן צו מיר:

— זעצט זיך, מיסטער בערמאַן!

בעפוילען דעם שאָפער:

— „מילאַן!“

מיר זענען אָפּגעפאָהרען.

דערנאָך האָט ער זיך אַליין אַריינגעזעצט און אַרומקוקענדיג זיך, האָב איך בייט שיין פון לאַמטער געזעהען דאָס בלאַסע, פערוואונדערטע פנים פונ׳ם וואוילען יונג.

מערקט זיין אויפרעגונג, האָט ער מיר מיט אַ

נאָטען האָט פערשטאַנען, אַז איך האָב בע־שמייכעל דערקלעהרט:

— איך קאָן נישט פערטראָגען דעם ראָזיגען מין מענשען... עס איז, זעלבסטפערשטענדליך, נאַ־ריש פון מיין זייט... מ׳דאַרף אויף אַזעלכע לייט רחמנות האָבען... אָבער אַ געפיהל, וואָס איז שטאַר־קער פון מיר, דערלויבט מיר נישט צוצולאָזען זיי צו מיר.

די ווערטער זיינע האָבען זיך מיר אויסגעוויזען צו זיין גאַנץ קנאַטירליך און לאָגיש, ווי האָבען מיך אָבער נישט איבערצייגט: צו אָפט האָב איך גע־זעהען מענשען ערב אַ סכנה, כדי צו האָבען אַ טעות.

איבעריגענס איז עס נישט געווען מיין ראַגה, הלמאי, ער האָט זיך אַזוי איבערגענומען מיט׳ן וואוילען יונג, אז ומיר איז די זאַך גאַנץ קנאַפּ אָנ־געגאַנגען.

איך האָב זיך צוריקגעהאַלטען פון מאַכען ווע־גען דעם ענין וואָ׳ערע נישט איז בעמערקונג.

וועלענדיג איבערבייטען די טעמא פון אונזער געשפּרעך, האָב איך זיך אָפּגערופען:

— איך רעכען, אַז איך בין צו אָרעם אָנגעטאָן כדי צו זיצען אין „מילאַן“. ס׳איז אַפילו, רעכען איך, אומבעקוועם...

ער האָט אַ ציה געטאָן מיט די פּלייצעס.

— ס׳מאַכט נישט! מיר וועלען נעהמען אַ בעזונדער קאַבינעט — וועט אונז זיין בעקוועמער.

ער האָט אַזוי גערעדט וועגען מילאַן, פונקט עם וואָלט געווען אַ געמיינע אונטערשטאָטישע שענק.

איך האָב נאָך נישט בעוויזען זו יגעהעריג אַ טראַכט צו טון מיט פערדרוס וואָס איך האָב זיך פריהער צו זאַט אָנגענעסען אויף בילי׳ס חשבון, ווי מיר זענען אָנגעקומען אויפ׳ן אָרט.

איירער די טאַקסובקע האָט זיך געהאַט אָפּגע־שטעלט האָטנאַטאַן אַרויסגערוקט דעם קאָפּ דורכ׳ן פענסטער׳ל און עפּעס בעפוילען דעם שאָפער.

איך האָב נישט געהערט, וואָס ער האָט בע־פוילען, נאָר איך האָב באַלד פערשטאַנען, וועגען וואָס עס האַנדעלט זיך, ווייל דער שאָפער איז שנעל פערבייגעפאָהרען דעם העל־בעלויכטעטעם פראָנט־איינגאַנג פונ׳ם רעסטאָראַן „מילאַן“ און פערקירע־וועט אויף אַ שמאָל געסעל, אָפּשטעלענדיג זיך ביי אַ זייטיגען אַריינגאַנג.

נאַטאַן האָט בעצאָהלט דעם שאָפער, און אַ־ריינגעפיהרט מיך אין רעסטאָראַן.

אונז האָט בעגעגענט אַ גרויער אויבער־קעלנער.

— אַ בעזונדער קאַבינעט! — האָט נאַטאַן בעפוילען — און אַ לייכטען אָוענד־ברויט.

— שוין, הער, זאָפאָרט! — האָט זיך דער אויבערקעלנער פערנייגט — ביטע קומט אַריין!

דורכ׳ן לאַנגען העל־בעלויכטעטעם קאָרידאָר האָט ער אונז אַוועקגעפיהרט אין אַש פּרעכטיג מע־בלירטען צימער, וואו עס איז געשטאַנען אַ געגריי־טער טיש, סערווירט מיט בלומען.

— דעם קאַבינעט האָט בעשטעלט אַ מאַהאַ־ראַדושאַ — האָט דער אויבער־קעלנער געמאָלדען — אָבער די בעשטעלונג איז אָקאָרשט אָפּגערופען געוואָרען. אויב איהר האָט גאָרנישט דאַגעגען...

— אויסגעצייכענט. דאָ וועלען מיר טאַקע בליי־בען! — האָטנאַטאַן איבערגעשלאָגען..

עס איז צוגעקומען דער לאַקעי און אַרונטער־גענומען פון אונז די מאַנטלען.

ער האָט זיי געוואָלט אַוועקטראָגען צוזאַמען מ די הוטען אין גאַרדעראָב אַריין, אָבער נאַטאַן האָט איהם צוריקגעהאַלטען:

— איהר קאָנט עס דאָ איבערלאָזען!

ווענדענדיג זיך צום אויבערקעלנער האָט ער צו געגעבען:

— איך וואָלט פערלאַנגט, אַז איהר אַליין זאָלט אונז בעדינען.

דער אויבער־קעלנער האָט זיך ווידער הכנעה־ריג פערנויגט, און אַזועקשיקענדיג דעם לאַקעי, האָט ער אונז דערלאַנגט די שפּייזקאַרטע.

נאַטאַן האָט געכאַפּט אַ בליק אויף דער קאַר־טע, און דערנאָך אויף מיר.

— וואָס ווינשט איהר? דאָ קאָנט איהר בע־קומען פון פויגעל־מילך...

איך האָב אַ שמייכעל געטאָן:

— מיר איז נישט קיין נפקא מינה. איך האָב דאָך שוין אייך געזאָגט, אַז איך בין זאַט. בע־שטעלט איהר אַליין.

סאַלאָמאָן נאַטאַן האָט ווידער אַריינגעקוקט אין דער שפּייז־קאַרטע, און בעשטעלט אַזעלכע צווייי מאכלים, וואָס איך האָב זיי צום ערשטען מאָל גע־הערט. ער האָט נאָך צובעשטעלט אַ פלעשעל שאַמ־פּאַניער קאַזיע און אַלטען קאָניאַק.

דער אויבער־קעלנער האָט זיך פערנויגט און איז שטיל פערשוואונדען.

די גוואַלדיגע עהנליכקייט פון מיר און נאַטאַן, האָט, בלי ספק גערעדט מאַכען אויף איהם אַ שטאַרקען איינדרוק.

ער האָט אָבער מיט גאָרנישט אויסגעדריקט זיין פערוואונדערונג און בעדינט אונז פונקט מיר וואָלטען געוועזט־זיין די סאַמע געוועהנליכסטע געסט.

— זיין אַ גוטער לאַקעי — האָב איך בע־מערקט — איז די גרעסטע קונסט אין דער וועלט.

— יאָ! — האָט נאַטאַן געענטפערט, אַוועק־זעצענדיג זיך בייט טיש — אָבער דאָס איז די גע־מיינסטע זאַך!

— איהר זענט אומגערעכט!

(פאָרטזעצונג קומט)

Ogłoszenie.

Magistrat m. Łodzi podaje niniejszem do wiadomości pp. Właścicieli posesyj przy ul. **Piotrkowskiej** na odcinku od Placu Wolności do ul. Nawrot — ul. Zamenhofa, t. j. od Nr. 1 do Nr. 127 oraz od Nr. 2 do Nr. 124 i przy ul. **Nawrot** na odcinku od ul. Piotrkowskiej do ul. Sienkiewicza, t. j. od Nr. 1 do Nr. 15 oraz od Nr. 2 do Nr. 16, że w sezonie roku bieżącego t. j. w międzyczasie od dnia 1 lipca 1929 roku do 1 października 1929 roku jezdnie na wyżej wymienionych odcinkach ulic otrzymają nawierzchnie asfaltowe o profilu poprzecznym **bez rynsztoków,** obecnie istniejących.

W związku z powyższem wszelkie odprowadzania wód z poszczególnych posesyj sposobem nawierzchniowym do ścieków ulicznych zostaną wzbronione.

Wobec tego, że odprowadzanie wód z posesyj będzie mogło być uskuteczniane jedynie przez przyłączenie się do istniejącej miejskiej siec kanalizacyjnej — Magistrat m. Łodzi wzywa Panów Właścicieli pesesyj, by roboty związane z przyłączeniem ich posesyj do miejskiej sieci kanalizacyjnej uskutecznili przed rozpoczęciem robót asfaltowych, t. j. w terminach:

a) do dnia 1 czerwca 1929 roku na ulicy Piotrkowskiej na odcinku od ulicy 6 Sierpnia — ul Traugutta do ul. Zamenhofa — ul. Nawroti t. j. od Nr. 65 do Nr. 127 oraz od Nr. 72 do Nr. 124;

do dnia 1 lipca 1929 roku na ulicy Piotrkowskiej na odcinku od ul. Cegielnianej do ul. 6 Sierpnia — ul. Traugutta, t. j od Nr. 2, do Nr. 63 oraz od Nr. 34 do Nr. 70;

c) do dnia 1 sierpnia 1929 roku na ulicy Piotrkowskiej na odcinku od Placu Wolności do ul. Cegielnianej, t. j. od Nr. 1 do Nr. 27 oraz od Nr. 2 do Nr. 32 i

na ul. Nawrot na odcinku od ul. Piotrkowskiej do ul. Sienkiewicza, t. j. od Nr. 1 do Nr. 15 oraz od Nr. 2 do Nr. 16, gdyż po oznaczonych terminach wszelkie koszta naprawy nowej nawierzchni ulicy, powstałe wskutek przyłączeń posesyj do sieci kanalizacyjnej ponosić będą PP. Właściciele poszczególnych posesyj jak również będą ponosić konsekwencje, które wynikną wskutek zabronienia wypuszczania ścieków domowych do rynsztoków ulicznych

Bliższych informacyj, tyczących przyłączania posesyj do miejskiej sieci kanalizacyjnej, udziela Wydział Kanalizacji i Wodociągów Magistratu m. Łodzi.

Łódź, dnia 16 marca 1929 rok . 5015

ס׳ווערט געזוכט
אַ קוואַליפיצירטע
פערקיפערין
אין הערן און דאַמען קאָנ־פעקציאָן־געשעפט גלייכ־צייטיג ווערט געזוכט אַ
אַ שניידער פאַר קינ־דער מענטעלעך אָפּפערטען
אונטער .M. M

Dr. med.
H. LAJCHTER
צאהן־כירורג
דזיאָסלע־, קין־, גימען־ און צונג־קראַנקהייטען.
Konstantynowska 9.
telefon 49-66
od 1½—5 po poł. 4604

Dr. med.
W. EYCHNER
גינעקאָלאָג־אַקושער
זגערזשער 11.
טעל 34-72
נעמט אָן פון 6—8 אָוענד

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al Kościuszki 27
tel. 51-76,
[illegible]

קאַליגראַף
ל. בערמאַן
(דער יונגער) וואוינט אויף זאַוואַדזקא 1,19־ער שטאָק, און לערנט אויס שעהן און שנעל שרייבען.

בעקאַנטמאַכונג!!
אין מיין ערשטקל. הערן־ און דאַמען־פריזיער־אַנשטאַלט
12 פּאַלודניאָווא 12
M. KUPKA

זענען די פּרייזן פון שערען און ראַזירען ערמעסיגט געוואָרען:

אין דאַמען־סאַלאָן:		אין מענער־סאַלאָן:	
שערען דאַמען	80 גר.	ראַזירען	40 גר.
שערען אומשעניצעס	60 זל.	שערען	80 .
אייזען־ און וואַסער־אָנדולאַציע	פון 1 זל. אָן	שערען חסידים מיט מאַשינקע	50 .
קאָפּ־וואַשען מיט עלעקטר. טרוקען־אַפּאַראַט	1 זל.	שערען אַ יונגעל	50 „
מאַניקור	70 גר.	קאָפּ־וואַשען	50 .
		עלעקטרישער מאַסאַזש	50 .

Najstarszy i największy
Handel Win
delikatesów, owoców i tow. kolon.
pod firmą
S. Jaworski
Piotrkowska 54 (róg Narutowicza) telefon 43-76.

נור אין דער בעוואוסטער פירמע פון דער אייזען־מעבעל־פאַבריק
I. B. WOŁKOWYSKI 3/5 שענקיעוויטש
פאַבריקס־לאַגער: נאַרוטאָוויטשאַ (דזיעלנאַ) 11, טעל. 37-70

איז: אַ מביליגסטען מבעסטען מבעקוועמסטען
און דער גרעסטער אויסוואהל
כ׳בעזיץ אויף לאַגער אַ גרויסען אויסוואַהל פון מעטאַל־ניקעל־בעטען, פעלד־בעטען, מעטאַלענע פאַטענט „פערפעקט“ גאַראַנ־טיע 5 יאָהר, קינדער־וועגעלעך די נייעסטע פאַסאָנען, לעזשאַקעס, וואַש־טישען, סערווירען, ווירשימאַטשקעס, אייז־קיסטען
איך בארג אויס בעטען אויף זומער־וואוינונגען.

Dr. H. WOŁKOWYSKI
נאַוראָט? ציגעלניאַנא 25, טעל. 26-87
ספּעציעל ארצט פאַר הויט און וועניע־רישע קראַנקהייטען. מענער־שוועכע, [illegible]
[illegible]
[illegible]

Dr. med. J. LUBICZ
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46
קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
[illegible]
[illegible]
עמפאַנגען פון 5—7 אין אָוענד.

די מאָדערנסטע
לאַמפּען
פאַר שפּייז־צימערן און קאַבינעטען
קויפט זיך אַמבעסטען צו פאַבריקס־פּרייזן
נור ביי א. י. אייזנער, פּאַלודניאָווא 25
טעלעפאָן 74־78.
בעמ.: מ׳ווערען אויך אָנגענומען עלעקטריש. אינסטאַ־לאַציע־אַרבייטען [illegible]

Dr. med. STUPEL
Szkolna 12.
ספּעציאַליסט פאַר הויט־, האָר און וועניערישע קראַנקהייטען [illegible]
[illegible]
נעהמט אָן פון 6 ביז 9 אין אָוענד

ד״ר מ. קאַליש
צאַהנאַרצט
צאהן־ און מונד־קראַנקהייטען, צאהן־כירורגיע.
נעמט אָן פון 11—2 און פון 6½—8 אין אָוענד, זונטאָג פון 12—2 מיטאָג.
זשעראָמסקיעגאָ (פּאַנסקאַ) 37.
נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּאָמאָץ, אַלעק־סאַנדראָווסקאַ 408 פון 3 נאָכמיטאָג

ס׳ווערט געזוכט
אַ לערן־מיידעל
צו אַ קעטלערין
ווידזעווסקאַ 21, רעכטע אָפיצינע, 1־טען שטאָק.

PORADNIA
WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.
נור פאַר וועניערישע הויט־קראַנקה.
פון מענער־שוועכע [illegible]
[illegible]
[illegible]
לאָגישע און נערווען־קראַנקהייטען.
קוואַרץ־לאַמפּ. עלעקטרישער היילקאַבינעט קאָסמעטיק.
— — [illegible] פון 8 פריה ביז 9 אָוענד. — —
פון 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ.
[illegible]
[illegible] פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
— [illegible] —
וויזיט 3 זל.

יידיש פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

24
זונטאג
יב
אדר ב׳ תרפ״ט

מערץ
זון-אויפגאנג 5.47
זון-אונטערגאנג 5 43

היינט זענען די געוועלבער אפען פון 1 ביז 6 נאכמיטאג

און דער גאנצער וואך וועלען די געוועלבער מעגען זיין אפען ביז 9 אין אווענד

ווי בעוואוסט האבען זיך די לאדזער סוחרים געווענדעט צום מיניסטעריום מיט א פעטיציע צו פערלענגערען די האנדעלס-שעה׳ן אין דער ערב חגא-וואך.

אין צוזאמענהאנג דערמיט גיט די אדמיניס-טראטיווע מאכט ארויס א צירקוליאר, לויט וועל-כען דער האנדעל ווערט פערלענגערט אין די 6 טעג פאר חגא, אויף 2 שעה טעגליך ד. ה. ביז 9 אזייגער אין אווענד.

א חוץ דעם איז די לאדזער שטאטישער סטא-ראסטווע מודיע, אז היינט, זונטאג מעגען די גע-וועלבער און געשעפטען זיין אפען פון 1 ביז 6 פארנאכט.

צוגאב-פאבאר

(—) דאנערשטאג ווצט פארקומען א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר די פאבאראווע פון יאהר-גאנג 1908, וועלכע האבען זיך נאך ביז איצט צוליב וועלכער ס׳איז סיבה נישט געשטעלט צו דער קאמיסיע. האלב ניין אין דער פריה דארפען זיך שטעלען אויף פאמארסקא 18 די פאבאראווע וואס וואוינען אין די קאמיסאריאטען 1, 4, 6, 7, 10, 12, און 14.

שטיצע פאר ארבייטסלאזע

(2) דער ארבייטסלאזער פאנד האט זיך גע-ווענדעט צום ארבייט מיניסטעריום מיט א בקשה צו פערלענגערען אויפ׳ן חודש אפריל די שנעל-הילף פאר די ארבייטסלאזע אויף דעם זעלבען יסוד, דורך וועלכען די הילף אקציע איז געפיהרט געווארען אין מערץ, און צו פערלענגערען ביז 17 וואכען דעם אונטערשטיצונגס-טערמין פאר די ארבייטסלאזע, וועלכע האבען אויסגעשעפט די 13 וואכען אונטערשטיצונג

רעגיסטראציע פון „פרעמדע“

דעם 27 ד.ח. געהט אריין אין קראפט די פעראָדנונג פונ׳ם אינערן-מיניסטער וועגען בע-וועגונג פון די פרעמדע.

אלע פרעמדע, וועלכע וועלען זיך אין טאג פון דער פעראָרדנונג געפונען אויפ׳ן שטח פון דער פוילישער רעפובליק זעגען זיך מחייב צו רעגיסטרירען.

פון דער רעגיסטראציע ווערען נישט בע-פרייט די, וועלכע זענען פון פריהער רעגיסטרירט, עס בעפרייט זיי אויך נישט קיין שום קאנווענצען אדער אפמאכען. רעגיסטרירען דארפען זיך אויך די בירגער פון דאנציג.

רעגיסטרירען מוז מען זיך פערזענליך, נישט דורך דריטע פערזאנען. ביים רעגיסטרירען זיך דארף מען געדענקען, אז די נעמען און ביינעמען פון די רעגיסטרירענדע זאלען נישט זיין צוקא-לעטשעט.

מען דארף אלזא אנשרייבען דעם נאמען און ביינאמען אזוי, ווי זיי שרייבען זיך אין דעם לאנד פון וועלכען דער פרעמדער שטאמט.

צייטווייליגע קארטעס „פאביטו“ קענען ארויס-געגעבען ווערען נאר די פרעמדע׳ וועלכע געפונען זיך אויפ׳ן טעריטאריום פון פוילען אהן איבער-רייס פונ׳ם 31 דעצעמבער 1926.

Dr. med.
B. Robinzon
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען.
פעטריקאווער 10, טעל. 31-86
נעהמט אן פון 8—9½ פריה און פון 3½—4 ...

די גרויסע פאבאר-אפערע

(—) די גרויסע פאבאר-אפערע, וואס איז ענטדעקט געווארען אין לאדז ניט אלץ בייע סענ-סאציע, ביז איצט זענען ארעסטירט געווארען 43 מיליטער-פליכטיגע, איבער א צעהנדלינג פאטערס פון די מיליטער-פליכטיגע, מאכערס, 3 מיליטער-דאקטוירים און אנ׳אונטעראפיציר פון פ. ק. או.

צווישען אנדערען זענען אויך ארעסטירט גע-ווארען, בעשולדיגט אין מאכעריי: זיסעל מילשטיין און משה לעננא.

מילשטיין איז ארויסגעלאזען געווארען מיט א וואך צוריק אויף א קויציע פון 15 טויזענד זלאטים, לעננא איז אויך ארויסגעלאזען געווארען ביז׳ן פראַ-צעס און האט זיך געפינען אונטער פאליציאישער אויפזיכט.

מיט עטליכע טעג צוריק איז מילשטיין גערו-פען געווארען צום אויספארשונגס-ריכטער, כדי צו געבען עטליכע צוגאב-ערקלערונגען. ס׳האט זיך ארויסגעשטעלט, אז מילשטיין געפינט זיך שוין נישט אין לאדז. די פאליציי האט ארויסגעשיקט שטעק-בריף און אויפ׳ן גרונד פון דעם איז מילשטיין ארעסטירט געווארען אין א האטעל אין גדיניע. צוליב דעם, וואס ס׳איז געווען א חשד. אז מילשטיין וויל ענטלויפען איז זי ארעסטירט געווארען און אריינגעזעצט געווארען אין טורמע אויף קאפערניק גאס, די קויציע פון 15 טויזענד זל. איז קאנפיס-קירט געווארען לטובת דעם מלוכה-אוצר.

דעמזעלבען גורל האט געטראפען דעם צווייטען בעפרייטען משה לעננא. די פאליציי האט איהם אר-רעסטירט אויפ׳ן וואקזאל, בעת ער האט געוואלט ארויספאהרען פון לאדז, אויך ער איז אריינגעזעצט געווארען אין טורמע און וועט זיצען ביז׳ן פראצעס.

ארעסטירט א באנדיט

(—) מיר האבען שוין מיטגעטיילט וועגען א דרייסטען באנדיטען-אנפאל, וואס איז אויסגעפיהרט געווארען אויף יאן סקאנעטשני אין טאמאשאָוו.

סקאנעטשני איז בעפאלען געווארען געבען וואלד. די באנדיטען האבען סקאנעטשני׳ן פערוואונ-דעט און ביי איהם צוגערויבט דאס געלד, וואס ער האט ביי זיך געהאט. די פאליציי האט תיכף אדורכגעפיהרט אנ׳אבלאווע, אבער אהן רעזולטאט.

וועגען דעם אנפאל האט מען מיטגעטיילט די קרייזקאמאנדא אין בושעזשין, וועלכע האט ארגא-ניזירט אנ׳ענערגישע אבלאווע, כדי צו כאפען די באנדיטען. א דאנק דער ראזיגער אבלאווע האט זיך געבטען איינגעגעבען צו ארעסטירען אין בושע-זשין די 3 אנטיילנעהמער אין אנפאל: וולאדיסלאוו רושענטשערסקי, סטעפאן מאטושעווסקי, און סטא-ניסלאוו ריבאק. די ארעסטירטע זענען אפגעפיהרט געווארען אין דער טאמאשאווער טורמע, וואו זיי האבען זיך ביי דער ערשטער אויספארשונג מודה געווען אין אויספיהרען דעם אנפאל.

אין די וואוינונגען פון די ארעסטירטע האט מען געפונען פיל גערויבטע זאכען און א גאנצען ארסענאל פון הייס געוועהר.

גאנץ אונפערהאפטע רעזולטאטען האט גע-געבען די רעוויזיע, וואס איז אדורכגעפיהרט געווארען ביי א ברודער פון איינעם פון די ארעסטירטע באַ... ען סטאניסלאוו ריבאק. א חוץ א גאנצע רייהע זאכען, וואס שטאמען פון רויב-אנפאלען, האט מען אויפ׳ן בוידעם געפינען דעם לאנג-געזוכטען באנדיט וולאדיסלאוו ווענדרושיק.

ווענדרושיק זעהענדיג פאליציי, האט אנגעהויבען צו ענטלויפען. מ׳האט איהם נאכגעשאסען און שווער פערוואונדעט אין פלייצע.

דער פערוואונדעטער באנדיט געפינט זיך אין טאמאשאווער שפיטאל אונטער א שטארקער שמירה פון פאליציי.

——=:::=——

טשישעק — בעפרייט

אפקלאנגען פון מארד אויף זשגאווסקא גאס

(—) דער סענסאציאנעלער פראצעס וואס האט זיך בשעתו אפגעשפילט אין לאדזער קרייז-געריכט וועגען דער ערמארדונג פון עמיליא טשי-שעק אויף זשגאווסקא גאס, איז איצט פערענדיגט געווארען אין ווארשאווער אפעלאציע-געריכט.

ווי בעקאנט האט דאס לאדזער קרייז-געריכט פערמשפט דעם מערדער פון עמיליא טשישעק, דעם גייסטיג נישט ענטוויקעלטען סטעפאן סטאר-טשעווסקי אויף 10 יאהר טורמע, און דעם דער-מארדעטערס מאן פעליקס טשישעק, וועלכער האט געצאלט אונטערקויפען פאר 1000 זלאטעס סטאר-טשעווסקין צו ערמארדען זיין ווייב — אויף 15 יאהר טורמע.

איצט אין אפעלאציע-געריכט האט סטאר-טשעווסקי געמאכט א סענסאציאנעלע ערקלערונג, אז צום מארד האט איהם אנגערעדט נישט טשי-שעק, נאר דער מאן פון זיין געליבטער, וויט-טשארקאווסקי.

עטליכע עקספערטען—דאקטוירים-פסיכיאטרען האבען ערקלערט, אז סטארטשעווסקי איז גייסטיג נישט נארמאל און מ׳קען זיך נישט פערלאזען אויף זיינע ווערטער, דאס אפעלאציע האט בנוגע סטאר-טשעווסקין דעם אורטייל פון לאדזער קרייז-געריכט בעשטעטיגט. און טשישעק׳ן פון די 15 יאהר אינגאנצען בעפרייט.

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן און א. קאמפאניעץ.

אנשעל שאר׳ס אמעריקאנער יודיש טעאטער
אין
גאסטראלען פון די וועלט-בעריהמטע
דארא ווייסמאן אנשעל שאר

היינט, זונטאג, דעם 24-טן, 9 א זייגער אין אווענד
„די שלאנג אין גן-עדן“
די הכנסה געהט פאר דער פסח-אקציע פון „תומכי אורחים“.

מארגען, מאנטאג, דעם 25 טען, 9 אין אווענד צו פאפולערע פרייזען
אויפ׳ן פערלאנג פון פובל. דארא ווייסמאן נאך 1 מאל אלס
די מאמע-דער וועלט

דינסטאג, דעם 26-טען, 9 אווענד לכבוד פורים! 2 פארשטעלונגען פאר איין בילעט
1) די גרויסע היסטארישע אפערע. פון א. גאלדפאדען „קעניג אחשורוש“ | 2) דארא ווייסמאן וועט אויפטרעטען צום ערשטען מאל אלס
„די שפורמע“ א טראגי-קאמעדיע אין 1 אקט, ספעציעל געשריבען פאר דארא ווייסמאן פון אנשעל שאר.

מיטוואך, דעם 27-טען, 9 אווענד דארא ווייסמאנ׳ס גרעסטער שלאגער
ווייב און געליבטע
די הכנסה געהט לטובת דער געזעלשאפט „לינת הצדק“.

ס׳נעמט אנטייל (לויט א. ב.) פרויען: בעזמאן, באריסאווא, מאכאראווסקא, נערה, פאדערמאן, קארעני, קאמפאניעץ. מענער: אריעל, אייזענבערג, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, מאטקאוו, נייהויז, פאלאנסקי, ישראל קאמפאניעץ, ראבינאוויטש, ראקאוו.
אדמינ.: מ. ארנוואלד. מוזיק. לייטער: ל. זעלמאן. בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע.

אנאנס!!! די נאהנטסטע פרעמיערע—דער שלאגער פון אלע אפע-רעטען פון דארא ווייסמאן און אנשעל שאר אנאנס!!!
„זיין יודיש מיידעל“ מיט 25 נומ׳ מוזיק, שענער באלעט, נייע דעקא-ראציעס, ספעצ. קאסטיומען, הערליכע עפעקטען.

אינערן-מיניסטער סקלאדקאווסקי איז נעכטען פערבייגעפאהרען לאדז

(2) נעכטען 5 פארנאכט איז דער אינערן-מיניסטער גען. סקלאדקאווסקי אין ציוויל-קליידונג אין דער בעגלייטונג פון 4 העכערע בעאמטע פערבייגעפאהרען דורך לאדז.

דער אינערן-מיניסטער איז אין זיין אויטא אנגעקומען פון זגערזשער וועג און איז דורך דער פעטריקאווער גאס ארויסגעפאהרען אויפ׳ן פאביא-ניצער שאסע, פאהרענדיג איבער לאסק קיין קעמפנא (פויזנער קאנט.)

פון ארבייטס-געריכט

(ב) אין ארבייטס געריכט זענען נעכטען בע-האנדעלט געווארען עטליכע עקסמיסיע-ענינים. די „ווידזעווער מאנופאקטור“ קאראל פעדער, יוליוש קינערט און סטאניסלאוו גראלאטשיק הא-בען אפגעזאגט זייערע הויז-וועכטער מיט א צוויי-וואכיגע קינדיגונג, די וועכטער האבען נאך דער קינדיגונג געדארפט פערלאזען זייערע וואוינונגען און האבען עס נישט געטון.

דאס ארבייטס-געריכט האט צוגע׳פסקנט, אז די וועכטער מוזען מערלאזען די דירות ביז׳ן 1 יולי.

קויהלען-געבוירך

(2) לאדז, אלס אינדוסטריעלער צענטער פער-ברויכט א גאנץ גרויסען כמות קויהלען, די סטא-טיסטיק בעווייזט גאנץ אינטערעסאנטע ציפערן: אין משך פונ׳ם פערגאנגענעם יאהר האט לאדז פערברויכט 341, 1,380 טאן קויהלען. אין 19,702 טאן קאקס א חוץ דעם נאך 14,594 טאן קויהלען און קאקס שרוט.

אפגעבריהט א קינד

(—) אין דער וואוינונג פון א געוויסען יצחק שטראסבערג אויף בזשעזשינער 61 האט פאסירט א שרעקליכער פאראל. דאס איינציהריגע קינד פון שטראסבערג׳ן מענדעלע איז צוגעגאנגען צום שאפע אויווען, אויף וועלכען ס׳איז געשטאנען א קעסעל קאכענדיג וואסער, פלוצלונג האט זיך דער קעסעל איבערגעקערט און בעגאסען דאס קינד מיט דעם קאכענדיגען וואסער, ס׳איז ארויס-גערופען געווארען פאגאטאוויע, וועלכע האט דאס אפגעבריהטע קינד אין א שווערן צושטאנד אפגע-פיהרט אין שפיטאל.

פון סאציאליסטישען האנט-ווערקער-פעראיין

פערזאמלונג פון דער סעקציע בעלי-עגלות

די טעג איז אין לאקאל פון האנטווערקער-פעראיין, אגראראווע 9 פארגעקומען א פערזאמלונג פון דער סעקציע בעלי-עגלות.

נאכדעם ווי די ה״ה הערצבערג און רושאלא-שינסקי בעריכטען וועגען פארגעקומענעם אזענה, פון וועלכען די הכנסה געהט לטובת דער הלואה-קאסע ביי דער סעקציע, ווערען די פערזאמעלטע גע רופען צ ופערשרייבען זיך אלס מיטגלידער אין דער הלוואה-קאסע ,זעלכע גיט ארויס די מיטגלידער הלוואות אויף לאנגע ראטעס און אהן פראצענט.

עס ווערט אינפארמירט ,אז דער מאגיסטראט גיט שוין ארויס נומערן מיט לעגיטימאציעס אויפ׳ן יאהר 1929 ,צוליב וואס אלע בעזיצער פון רע-סארקעס, ראלוועגען און פורגאנעס דארפען זאס פריהער איינצאהלען פאר׳ן נומער אין פעראיין, וועלכער ערלעדיגט אלעס אין מאגיסטראט.

ה׳ שימקעוויטש גיט אפ דעם בעריכט פון דער רעלעגאציע, וואס איז געווען אין מאגיסטראט וועגען מאכען פערלייכטערונגען די דראזשקאזשעס און בעלי-עגלות בנוגע די שטייערן פאר׳ן יאהר 1925. עס איז געלונגען אויסצופועלן גרויסע הנחות פאר די מיטגלידער ,פון וועלכע דעם גרעסטען טייל וועלען די שטייערן פערקלענערט ווערען ביז א מינימום אויסערדעם וועלען די ספעציעל-ארימע אינ גאנצען בעפרייט ווערען פון צאהלען די שטייערן פאר די פערגאנגענע יאהרען.

עם ווערט אויסגעדריקט אנערקענונג דער בונ-דישער פראקציע דורך וועמענס מיה, עס איז גע-לונגען אויסצופועלן די דערמאנטע הנחות פאר די מיטגלידער.

עס איז אנגענומען געווארען א פראטעסט-רעזאלוציע גענגען פראיעקט צו העכערן דאס הירה-געלד.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם, וואס עס איז נישט רעגולירט די פראגע וועגען די סטאציעס פאר די וועגען, ווערט בעשלאסען צושיקען א רעלעגאציע צו דער שטאטישער סטאראסטווע וועגען רעגולי-רען דעם דאזיגען ענין.

קרן קימת לישראל! לאדז. — פילהאַרמאָניע-זאַל. נאַרוטאָוויטשאַ 20.
היינט, זונטאָג, דעם 24. מערץ ד. י., 4 אַ זייגער נאָכמ. קומט פאָר

אַ גראַנדיעזע פורים-פייערונג

דאָס פּראָגראַם נעמט אַרום צוו. אַנד.: 1) ערעפענונגס-רעדע—ד"ר א. מאַרטאַקאָווער, 2) כאָר פון יודישען פרויען-גימנאַזיום, 3) אָרקעסטער פון 2-טען יודישען מענער-גימנאַזיום, 4) „המלך אחשורוש"—אויסגעפ. דורך דעם דראַמ. קרייז ביים גימנ. פון י. קאַצענעלסאָן, 5) „וואָס וועט זיין, אז משיח וועט קומען"—אויסגעפ. דורכ'ן דראַמ. קרייז פון 1. יודישען מענער-גימנאַזיום, 6) בת חסידים ריטמישער טאַנץ (פון „קבוץ יחות"), 7) „עם עלות השחר"—אינסצעניזאַציע אויסגעפיהרט דורכ'ן דראַמ. קרייז פון דער העברעאישער שולע „יבנה", 8) סאָלאָ-טענץ א. אַ. 6097
די קליינע צאָהל איבערגעבליבענע בילעטען צו בעקומען פון 11 אַ זייגער פאַרמ. ביי דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע.
בעמערקונג: כדי אויסצומיידען אַ געדראַנג ביי דער קאַסע, איז געוואונשען אויסצוטוישען די ציטווייליגע קופאָנען אויף בילעטען אין דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע אין די פאַרמיטאָג-שעהן.

סענסאַציאָנעלע איבערלעבונג פון אַ זוהן פון אַ קאָנטאַגיסט

וואָס עס האָט אַלץ איבערגעלעבט דער אַלטער וולאַדימיר

בעת דאָס רוסישע מיליטער האָט געהאַלטען ביים פערלאָזען לאָדז, האָט זיך געהאַט צונויפגעזאַמעלט די גאַנצע רוסישע קאָלאָניע אין לאָדז, כדי זיך צו בעראַטען, צי זיי זאָלען מיטגעהן מיטן רוסישען מיליטער, אָדער זיי זאָלען פערבלייבען אין לאָדז. וולאַדימיר האָט זיך אויך גערעכענט צו דער רוסישער קאָלאָניע און איז אויך געווען אויף דער פערזאַמלונג.

פלוצלונג, ווען די דיסקוסיע איז געווען אין פולען ברען, האָבען זיך איבער לאָדז בעוויזען עטליכע דייטשע אַעראָפּלאַנען. עטליכע רוסישע אָפיצירען, וואָס זענען אַנוועזענד געווען אויף דער פערזאַמלונג, זענען אַרויס אין גאַס און האָבען אָנגעהויבען צו שיסען אויף די דייטשע אַעראָפּלאַנען, באַלד צוזאָרגענס, איז קיין לאָדז אַריינגעקומען די ערשטע דייטשע מיליטער-אָפּטיילונג.

זעהט אויס, אַז וולאַדימיר'ן האָבען נישט געפעהלט קיין שונאים, ווייל נאָך אין רעמזועלבען טאָג האָבען די דייטשען אַרעסטירט וולאַדימיר'ן אַלס בעשולדיגטען אין שיסען אויף דייטשע אַעראָפּלאַנען. ס'האָט נישט געהאָלפען קיין שום אַפּעלירונגען פון וולאַדימיר'ן. ער איז געשטעלט געוואָרען פאַר אַ דייטשען פעלד-געריכט און, אויפ'ן גרונד פון די ערקלערונגען פון עטליכע עדות, איז וולאַדימיר לויט בערג פער'משפּט געוואָרען צום טויט דורך שיסען. וולאַדימיר איז געקאָזעט געוואָרען אין קייטען און די פעלד-זשאַנדאַרמען האָבען זיך געגרייט אויסצופיהרען דעם טויט-אורטייל.

אויף אַלטשטאָט, וואו מ'האָט וולאַדימיר'ן גוט געקענט, האָט דער משפּט איבער איהם געמאַכט אַ געוואַלדיגען רושם. עטליכע אָנגעזעהענע יודישע און קריסטליכע בעלי-בתים האָבען זיך געווענדעט צום שטאַב און ערות-געזאָגט, אַז נישט וולאַדימיר האָט געשאָסען אויף די דייטשע אַעראָפּלאַנען.

אויפ'ן גרונד פון דעם דאָזיגען ערות-זאָגען, האָט דער שטאַב געענדערט דעם טויט-אורטייל אויף 10 יאָהר צוכט-הויז. וולאַדימיר'ן האָט מען אָפּגעשיקט אין אַ וואַרשאָוער טורמע, וואו ער האָט געליטען אוממענשליכע צרות. דערפאַר, ווייל וולאַדימיר איז געווען אַ פּראַוואָסלאַוונער, אַ רוסישער בירגער, האָבען די דייטשען איהם געהאַלטען פאַר אַ שונא און איהם שרעקליך געפּייניגט. אַזוי איז וולאַדימיר אָפּגעזעסען ביז איבער דער מלחמה, און איז ערשט בעפרייט געוואָרען נאָכדעם, ווי די דייטשען זענען אַרויסגעטריבען געוואָרען פון פוילען, און די אַדמיניסטראַציע איז איבערגעגאַנגען אין פוילישע הענד.

וולאַדימיר איז צוריקגעקומען קיין לאָדז צובראָכען און קראַנק פון דער שווערער טורמע, אָהן אַרבייט און אָהן שום מיטלען צום לעבען.

ער האָט זיך גענומען צו פערשידענע אַרבייטען, אָבער קיינמאָל קיין מזל נישט געהאַט און ס'איז איהם געווען זעהר שלעכט.

אַזוי איז אַוועק אַ היבשע צייט. וולאַדימיר האָט זיך אויסגעגלייכט די ביינער. בינו לבינו איז ער זיך פונאַנדערגעגאַנגען מיט זיין קריסטליך ווייב. עס האָט נישט לאַנג געדויערט און וולאַדימיר האָט בעקומען אַן אַנדערע כלה, דאָסמאָל אַ יודישע. די יודישע כלה האָט אָבער איהם נישט געוואָלט קענען אַזוי לאַנג, ווי ער זעט זיין אַ פּראַוואָסלאַוונער און האָט איהם פאָרגעלעגט צו ווערען אַ יוד. וולאַדימיר איז דערויף איינגעגאַנגען, און איז אַוועקגעפאָהרען קיין קראָקא ערלעדיגען די נויטיגע פאָרמאַליטעטען.

דאָס איז געווען מיט 4 יאָהר צוריק. מען האָט איהם אָבער געמסר'ט, אַז ער איז בעגאַנגען אַ גנבה און איז ענטלאָפען. די פּאָליציי האָט נאָך וולאַדימיר'ן נאָכגעשיקט שטעק-בריף, מ'האָט איהם געכאַפּט אין סאָסנאָוויץ און מיט'ן עטאַפּ אָפּגעשיקט צוריק קיין לאָדז. דאָ האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז די בעשולדיגונג האָט נישט קיין גרונד און מ'האָט איהם גלייך בעפרייט. וולאַדימיר האָט שוין אָבער בעשלאָסען פאַר יערען פאַל צו ווערען אַ יוד, ס'איז אַוועק אַ שטיקעל צייט און וולאַדימיר איז ווידעראַמאָל אַוועקגעפאָהרען קיין קראָקאָ. דאָרט האָט ער זיכער-ליך אַרורכגעפיהרט אַלע פאָרמאַליטעטען, זיך אַלס 50-יעהריגער מענש געלאָזט מל-זיין און געוואָרען אַ יוד. ער איז פערבליבען אין קראָקאָ, געוואוינט אין נערער שטיבעל און זיך מפרנס געווען פון צופעליגע אַרבייט, וואָס ער האָט בעקומען אויף פערשידענע ערטער, אָבער פלוצלונג האָט איהם געטראָפען אַ נייע אומגליק.

(סוף קומט).

אַ שטראָף פון 12 מיליאָן זלאָטעס

(—) די טעג איז פאָרגעקומען אַ זעהר אינטערעסאַנטער פּראָצעס.

אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק זענען געזעסען: די אינהאַבערין פון דער עסיג-פאַבריק אין קאָלאָ פרוי בוים און דער לאָדזער סוחר אַראַמאָוויטש.

די בוים איז געווען בעשולדיגט, אַז זי האָט מיסגעברויכט מיט שפּריט, וועלכען זי האָט בעקומען פאַר איהר עסיג-פאַבריק, אַ קאָנטראָל האָט פעסט געשטעלט, אַז זי האָט אין דער פאַבריק פערברויכט 21,000 ליטער שפּריט און בעקומען פונ'ם מאָנאָפּאָל 48,000. די 27,000 ליטער האָט זי ערגעץ אַ הינגעטון און דער פינאַנץ-אַמט האָט דערביי גע־ליטען שאָדען, העכער 200,000 זל.

אין לאָדז, ביים סוחר אַראַמאָוויטש האָט מען ענטדעקט אַ שפּריט-לאַגער און געפינען 4000 ליטער שפּריט, וועלכע שטאַמען פון דער קאָלער עסיג-פאַבריק.

דאָס געריכט האָט ביידע בעשולדיגטע פער־משפּט אויף צו 6 חדשים טורמע און גלייכצייטיג בעשטימט אַ נאָך נישט געהערטע שטראָף: 24 מיליאָן זלאָטים. צו 12 מיליאָן זל. אויף אַ פּערזאָן.

די פרוי בוים איז צוליב אַ קראַנקהייט נישט געווען אין געריכט. אַראַמאָוויטש'ן האָט מען אַרעסטירט ביז ער וועט אַריינטראָגען די 12 מיליאָן זל.

ריינינגט די ביאַלאַגישע פילטערס!

(מ) כדי אויסצומיידען אומגליקס-פאַלען ביים ריינינגען די ביאַלאָגישע פילטערן, האָט די געזונד-הייטס-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט אַרויסגעגעבען ענטשפּרעכענדע פאָרשריפטען.

לויט די פאָרשריפטען דאַרפען די פילטערן זיך לופטערן כאָטש 3 שעה איידער מען לאָזט זיך אַראָפּ זיי ריינינגען. ביים אַראָפּלאָזען זיך, מוזען די אַרבייטער האָבען מיט זיך אַ ברענענדיג ליכט, אויב דאָס ליכט ווערט פערלאָשען, איז אַ סימן, אַז אין פילטער געפינען זיך גאַזען און מען דאַרף צוריק אַ רויפקלעטערן. די אַרבייטער דאַרפען זיין אַרומגעבינדען מיט שטריק, אָדער פערזיכערונגס-פּאַסעק, מען מען זאָל זיי קענען אין פאַל פון אַ געפאַהר אַרויפציהען.

איידער מען טרעט צו צו ריינינגען די ביאַלאָגישע פילטערן, מוז מען צו ערשט מיטטיילען דער טעכנישער אָפּטיילונג ביי דער בויטייל (פריי-הייטס-פּלאַץ 14, טעל. 62-18) אָדער אין דער געזונדהייטס אָפּטיילונג (פרייהייטס-פּלאַץ 1, טעל. 57-18).

ביי יערען פאַל, ווען די ביאַלאָגישע פילטער'ן פונקציאָנירען נישט גוט דאַרף מען זיך ווענדען צו דער קאָמיסיע צו קאָנטראָלירען די פילטערן, לאַנקאָזאַ 27, טעל. 37-3, פון 8 ביז 9 און פון 2 ביז 4 נאָכמיטאָג.

די שולדיגע אין עובר זיין די פאָרשריפטען, וועלען צוגעצויגען ווערען צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

די קאָנפערענץ וועגען דער מצה-אַקציע פאַר די יודען אין רוסלאַנד

איז נישט צושטאַנד געקומען, ווייל... קיינער איז נישט געקומען.

(—) לויט דער איניציאַטיוו פון דער קהלה-פּרוואַלטונג איז אויף נעכטען געדופען געוואָרען אַ קאָנפערענץ וועגען שאַפען אַ קאָמיטעט אַנצו-הויבען אַן אַקציע צו העלפען די יודישע בעפעל-קערונג אין רוסלאַנד מיט מצות. צו דער קאָנפערענץ זענען איינגעלאַדען געוואָרען די פאָרשטעהער פון די פראַקציעס, וואָס געפינען זיך אין דער קהלה און היגע געזעלשאַפטליכע אינסטיטו־ציעס. צו דער קאָנפערענץ זענען אָבער געקומען נאָר די פאָרשטעהער פון דער קהלה-פערוואַלטונג און פון רעטונגס קאָמיטעט, אַזוי, אַז די קאָנפערענץ האָט נישט געקענט פאָרקומען.

די בני-ברית לאָדזשע האָט צוגעשיקט אַ בריף, אַז צוליב דעם, וואָס די אַקציע געהט אַרויס אויסער די ראַהמען פון אונזער שטאָט, קען זי אין דער אַקציע נישט אַנטיילנעהמען.

פון די ביר-האַלעס

אַ דאַנק דער אינטערווענץ פון די ה"ה פּרעזעס קאַרא און וו. פּרעזעס רייכמאַן האָט די שטאָטישע מאַכט ערלויבט די ביר-האַלעס-בעזיצער אָפען צו האַלטען די ביר-האַלעס ביז 11 אַ זייגער ביינאַכט.

פון „פּועלי-אמוני-ישראל"

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אונטערגענומענער פורים אַקציע לטובת פּ"אי קומט היינט פאַר אין לאָקאַל פון פּועלי-אמוני-ישראל (ווסכאָדניאַ 66) 8 אַ זייגער אָוועגד אַ פערזאַמלונג פון אַלע מיטגלידער.

נפטר געוואָרען דער קרימאָלאָווער רב זצ"ל

נעכטען איז אין עלטער פון 77 יאָהר נפטר געוואָרען דער קרימאָלאָווער רב הר' הגאון ר' יצחק שמולעוויטש זצ"ל, וועלכער האָט די לעצטע יאָהרען פון זיין לעבען געוואוינט אין לאָדז.

דער נפטר האָט געהערט צום אַלטען דור גרויסע רבנים, האָט גע'שמט מיט זיין גרויסע גאונות און בקיאות אין דער תלמודישער ליטעראַטור, און האָט איבערגעלאָזט אַ רייהע ספרים, צווישען זיי „פּלא יועץ", תולדות בנימין זאב" און אַנדערע.

דער נפטר איז געווען בעקאַנט מיט זיין צדקות און דערמיט, וואָס ער האָט דאָס רבנות געהאַלטען פאַר אַ מלאכת הקודש און נישט פאַר אַ פּראָפעסיע.

דער נפטר געוואָרענער קרימאָלאָווער רב איז געווען דער שווער פונ'ם בעקאַנטען לאָדזער סוחר און כלל-טוער ר' אברהם-יצחק אַקאָוויטש.

אַ טויטער אויף די באַהן-שינעס

(—) די לאָדזער זשאַנדאַרמעריע האָט בעקומען אַ ידיעה, אַז אויף דער באַהן-ליניע צווישען יודניק און טשענסטאָכאָוו האָט מען געפונען אַ טויטען צושניטענעם קערפּער פון אַ קאַפּראַל.

אויפ'ן אָרט פון פאָרפאַל זענען גלייך אַרויסגעפאָהרען עטליכע דעלעגירטע אונטעראָפיצירען פון דער זשאַנדאַרמעריע, וועלכע האָבען פעסטגעשטעלט, אַז דער קאַפּראַל איז איבערגעפאָהרען געוואָרען דורך דעם צוג.

דעם טויטען קערפּער האָט געפונען אַ באַהן-בעאַמטער אויף די שינעס גלייך נאָכדעם ווי ס'איז אַ דורכגעפאָהרען דער שנעל-צוג.

דער קרבן פון דעם טראַגישען געשעהעניש איז דער קאַפּראַל פון 27 פּולק יאַן שפּריכאַ.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) מ. ליפּעץ (פּיעטרקאָווער 193) מ. מילער (פּיעטרקאָווער 46), וו. גראָשקאָווסקי (קאָנסטאַנטינער 15), פּערעלמאַן (ציגעל-גאַס 64), ה. זיעווירזאָווסקי (אַלעקסאַנדראָווסקא 37), ז. יאַנקעלעוויטש (אַלטער מאַרק 6).

דימיסיע פון וויצע-פּרעזעס פון האַנדעלס-קאַמער

(2) דער פּרעזעס פון דעם לאַנדס-אינדוסטריעלער פערבאַנד ה' עדוואַרד באַביאַצקי האָט איבערגעשיקט דעם ד"ר יוזעף זאַקס, אַלס וויצע פּרעזעס פון דער האַנדעלס-קאַמער פאָלגענדען בריף:

לויט מיין ערקלערונג אויף דער זיצונג פון האַנדעלס-קאַמער דעם 15 ד.ח. האָב איך מיך בעראַטען מיט מיינע קאָלעגען פון דער גרופּע אינדוסטריעלער, און בין געקומען צום בעשלוס, אַז צוליב דער געשאַפענער סיטואַציע איז מיין מיטאַרבייט אין פּרעזידיום פון דער האַנדעלס-קאַמער נישט מעגליך, צוליב דעם מוז ער רעזיגנירען פון מאַנדאַט אַלס וויצע-פּרעזעס פון דער קאַמער.

אכטונג, יודישע אינוואַלידען אַלמנות און יתומים!

עס איז שוין לעגאַליזירט געוואָרען דער יודישער מלחמה-אינוואַלידען-פעראיין אין לאָדז, אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם, ווערען אויפגעפאָדערט אַלע יודישע אינוואַלידען-אַלמנות און יתומים זיך צו רעגיסטרירען אין סעקרעטאַריאַט פון פעראיין.

רעגיסטרירען קען מען זיך מעגליך אין סעקרעטאַריאַט שענקעוויטש 3/5 פון 8–6 אָוועגד.

היינטיגע גראַנדיעזע פורים-פייערונג

אין פילהאַרמאָניע-זאַל

היינט, 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע-זאַל די גראַנדיעזע פורים-פייערונג, וואָס ווערט איינגעאָרדענט דורך דעם „קרן-קימת" און וואָס האָט אַרויסגערופען אַזאַ שטאַרקען אינטערעס אין די נאַציאָנאַלע יודישע קרייזען אין דער שטאָט.

דאָס פּראָגראַם איז זעהר רייכהאַלטיג און בעשטעהט צוו. אַנד. פון פאָלגענדע פונקטען: 1) איינלייטונגס-רעדע — ד"ר א. מאַרטאַקאָווער, 2) אָרקעסטער פון 2-טען יודישען מענער-גימנאַזיום, 3) כאָר פון יודישען פרויען-גימנאַזיום, 4) „המלך אחשורוש" — אויסגעפיהרט דורך דעם דראַמ. קרייז פון גימנאַזיום פון ה' י. קאַצענעלסאָן, 5) „וואָס וועט זיין ווען משיח וועט קומען" — אינסצעניזאַציע פון פאָלקס-ליד אויסגעפיהרט דורך דעם דראַמ. קרייז ביים 1-טען יוד. מענער-גימנאַזיום, 6) „בת-חסידים" — ריטמישער סאָלאָ-טאַנץ, 7) „עם עלות השחר", אינסצעניזאַציע פון אַ חינגליד און ריטמישע סאָלאָ-טענץ אויסגעפיהרט דורך די קינדער פון דער העברעאישער שולע „יבנה" א. אַ. וו.

די פייערונג פערשפּרעכט צו זיין זעהר אימפּאָזאַנט און עס איז צו ערוואַרטען, אַז זי וועט אַדורך מיט אַ גרויסען ערפאָלג.

די איבערגעבליבענע איינגאַנגס-בילעטען זענען צו בעקומען ביי דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע פון 11 אַ זייגער פריה.

פון פאָלקס-אוניווערזיטעט ביי דער ציוניסט. אָרגאַניזאַציע

היינט, זונטאָג אָוועגד קומט פאָר אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע (צעגעלניאַנע 4) אַ אינטערעסאַנטע פאָרלעזונג פון רעד. י. אוגער א. ד. ט. „פורים אַלס היסטאָרישער יום-טוב אין ליכט פון דער וויסענשאַפטליכער פאָרשונג". דער אַריינגאַנג צו דער פאָרלעזונג איז פריי.

די העברעאישע פאָרלעזונג פון אינזש. פּ. ליבדער, וואָס האָט געזאָלט פאָרקומען נעכטען, איז צוליב טעכנישע סבות אָפּגעלעגט געוואָרען אויף מיטוואָך, דעם 27 ה. ח.

די היינטיגע פאָרשטעלונג אין יוד. טעאַט. לטובת „תומכי-אורחים"

היינט קומט פאָר אין יודישען טעאַטער אַ וואוילטעטיגע פאָרשטעלונג לטובת דעם פעראיין „תומכי אורחים". ס'וועט געשפּילט די לעצטע אַמעריקאַנער סענסאַציע „די שלאַנג אין גן עדן" די הויפּטראָלע שפּילט די בעוואוסטע אַמעריקאַנער קינסטלערין די גאַסטראָלערין דאַראַ ווייסמאַן. די פאָרשטעלונג איז ווערט אונטערגעשטיצט צו ווערען, ווייל די הכנסה איז בעשטימט פאַר דער פּסח-אַקציע.

ספּאָרט.

„הכח" — „ל.ט.ס.ג." 9:2 (5:1).
„הכח" II — „קראַפט" 2:3.

פון 24|3 ביז 10|4   פון 24|3 ביז 10|4

GILLETTE

אָריגינעלער אַפּאַראַט צום ראַזירען צוזאַמען מיט א ושי=לעטקע אין ווערט פון 4 זל.
(פאַבריקס=פּרייז)

בחנם

בעקומט יעדער איינער ביים איינקויפען אַרטיקלען פון 10 זל. און

PERFUMERJA

L. DZIWIŃSKI

TEL. 28-29.   PIOTRKOWSKA 35.   TEL. 28-29.

גרויסער אויסוואהל פון פראכטפולע קאָסמעטישע באָמבאָניערקעס אלס מתנות אויף פּורים.

Grand-Kino

אָרקעסטער אונטער לייטונג פון ה' ר. קאַנטאָר.
אָנהויב 4.30 נאָכמ. שבת און זונטאָג פון 12 בייטאָג

היינט און פאָלג. טעג
גר. שלאַגער פון סעזאָן!
אויפ'ן גרונד פון דעם לידעל

כ'קוש אי'ער האנד, מאדאם

HARRY LIEDTKE

לעצטע טריומף קרעאַציע פון

שלאָגען רעקאָרד אין וועלכער האָט גע-דער דאָזיגער ראָלע.

בעת'ן דעמאָנסטרירען דאָס בילד, ווערט געזונגען דאָס ליד
כ'קוש אייך די האנד מאדאם

BANK

Kupiecko-Kredytowy Spółdzielczy

z ogran. odpow.

w Łodzi, Zawadzka 11, tel. 74-45

ערלעדיגט אלערהאַנד באַנק-אָפּעראַציעס

צאָהלט אויס פּינקטליך פאַר אינקאַסעס

נעמט אָן וועקסלען צו גינסטיגע בעדינגונגען

P. K. O. 65.500. :-: R-k żyrowy w Banku Polskim.

Konkurs.

Magistrat m. Łodzi niniejszem ogłasza konkurs nieograniczony na budowę i eksploatację w mieście Łodzi w ciągu lat piętnastu ulicznych słupów reklamowych, wskazujących jednocześnie miejsce przystanków tramwajowych.

Reflektanci na koncesję winni najpóźniej do dnia 16 kwietnia 1929 r. do godziny 12 w południe nadesłać oferty w zalakowanych kopertach do Magistratu m. Łodzi — Wydział Przedsiębiorstw Miejskich, Plac Wolności Nr. 14, pokój Nr. 28, z podaniem w nich wysokości oferowanego Gminie Miejskiej Łódź czynszu dzierżawnego, jaki oferent zobowiąże się płacić Magistratowi m. Łodzi w odsetkach od wpływu brutto, osiąganego z eksploatacji słupów, oraz dołączyć projekt słupa reklamowego o wymiarach: 3,2 mtr. wysokości i podstawą w rencie 46 x 46 cm.

Warunki przyszłej umowy koncesyjnej obejrzec można w Magistracie m. Łodzi, Wydział Przedsiębiorstw Miejskich, Plac Wolności Nr. 14, pokój Nr. 28, codziennie, prócz dni świątecznych w godzinach od 9-ej rano do 14 ej.

Każdy stawający do konkursu winien złożyć do Głównej Kasy Miejskiej Magistratu m. Łodzi, Plac Wolności Nr. 14, przed dniem 16 kwietnia 1929 roku gotowizną zł. 500.— (złotych pięćset), jako wadjum, zwrotne w razie nieutrzymanie się przy konkursie danego oferenta — w ciągu dni dziesięciu od zadecydowania przez Magistrat m. Łodzi, czyja oferta zostanie przez Magistrat zaakceptowana.

W razie, gdyby oferent, wybrany przez Magistrat, odmówił w terminie, wyznaczonym przez Magistrat podpisania odnośnej umowy na warunkach, ustalonych przez Wydział Przedsiębiorstw Miejskich Magistratu m. Łodzi z dnia 5 marca 1929 roku co do powierzenia oferentowi koncesji na eksploatację w ciągu 15 lat słupów reklamowych m. Łodzi, to w tym wypadku wadjum przepadnie na rzecz Gminy Miejskiej Łódź.

Magistrat zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, niezależnie od wyniku konkursu.

Wiceprezydent (—) ST. RAPALSKI.

Dr. Różaner

ספעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע.
היילונג מיט קווארץ-שטראַהלען און דיאטערמיע
DZIELNA 9 (Narutowicza), tel. 28-98.
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8, פרויען פון 3—4
ווארטע זאַל פאַר פרויען.

מעבעל. שלאָסעריי און שווייסעריי

J. REDER

ŁÓDŹ, Konstantynowska 11
(Róg Zachodniej)

כ'נעמט אָן אלערהאַנד שלאָסעריי-אַרבייטן
צו ביליגע פרייזען און פּינקטליכע אויספיהרונג.
פּריוואַט-וואוינונג: גדאַנסקאַ 20.

SPRZEDAŻ PATENTOWANYCH

Pasów Ochronnych

DO MYCIA OKIEŃ

Pogotowia Ratunkowego w Warszawie

PRZEDSTAWICIEL na ŁÓDŹ i WOJ. Łódź, Piotrk. 69 (w podwórzu) tel. 41-41 68-85.

בעמערקונג: לויט דער פאַראָרדנונג פון ה' וואָיעוואָדע אויף לאָדז און לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט פון 15-טען יאַנואַר ד. י. איז דאָס וואַשען פענסטער אָהן א געהעריגער פערז.כערונג בעגען שראַפפאַלען פון די פערזאָנען, וועלכע פיהרען אויס די אַרבעט, אָדער וועלכע היסען וואַשען, איז פערבאָטען אונטער א שטראָף ביז 500 זל. אָדער אַרעסט ביז 14 טעג אָדער ביידע שטראַפען צוזאַמען.

Dr. med. H. Lubicz

פּעטרקאָווסקאַ 43, טעל. 41-32
ספעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע און מענער-קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—9 אָבענד.

DR. MED.

HENRYK KRYSZEK

אינערליכע קראַנקהייטען (ספעצ. הערץ=קראַנקה.)
איבערגעצויגענע
שענקיעוויטשאַ 53, טעל. 9-27

Dr. med. NIEWIĄŻSKI

ספעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפער און הויט-קראַנקה. בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע.
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 59-40
נעמט אָן פון 8—10 פריה און פון 5—9 אָבענד.
באַזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med.

J. POLAK

אינערליכע קראַנקהייטן
ספעצ.: אַלערגישע קראַנקהייטען (אַסטמאַ, אַקזעמאַ, אורטיקאַריע, ...).
פּיאָטרקאָווסקאַ 121, וו. 3, פראָנט, 2 שטאָק
טעל. 64-21
נעמט אָן פון 11 ביז 1.

Dr. med.

J. MANDELBAUM

Zawadzka 16a, tel. 27-52
ספעציאַליסט פאַר אינערליכע און נערווען-קראַנקהייטען.
נעהמט אָן טעגליך פון 5 ביז 7 אָווענד.

WIELKA WIOSENNA

WYPRZEDAŻ

Jedwabi i Resztek

po cenach niebywale niskich:

Crepe de Chine	Zł. 11,25	Crepe Meteor	Zł. 16,—
„ Georgette	„ 13,—	Aksamit	„ 5,—
„ Satin	„ 23,—	Adamaszek	„ 2,50
Satin de Cine	„ 9,—	Tafta	„ 15,50

BERNARD DOBRZYŃSKI S-cy

10 PIOTRKOWSKA 10.

לאנגיעהריגער קאנדיטאריי
מ. קאַטעק, קאנסטאַנטינער 9, טעל. 8-87
עמפפעהלט צו פורים אַ רייכען אויסוואַהל
טארטען, המן-טאַשען,
פיינסטע געבעקסע, באָמבאָניערען און שאָקאָלאַד.
בעמערקונג: די נייעסטע קינסטלערישע
טארטען-פאַסאַנען וואָס כ'האָב היי-יאָהר ספע-
ציעל מיטגעבראַכט פון לייפציגער מעסע (יריד)

דאַנקזאגונג.
דערמיט דאַנקען מיר די ה"ה יוסף ליבערמאַן
מלינאַרסקאַ 20 און ה' טוגענטמאַן, פראַנציש-
קאַנער 61 פאַר זייער בעמיהונג צום אויסגלייכען
פון מיאַדאָווניק און מאָשקאָוויטש ביי הרב הערצ-
שטאַרק צו פערמיידען אַ געריכטס-שבועה.
מיט אַכטונג הערשקאָוויטש און מיאַדאָווניק.

גאַרדינען, קאַפּעס, שטאָרען
פון טיול, עטאַמינע און פילעט
צו קאָנקורענץ-פרייזען עמפפעהלט:
י. ח. גוטערמאַן לאדז
פאַמאַרסקאַ 4 (פר. שרעדניאַ) 2. הויף פאַרטער.

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאַר אוירען-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקה.
קאָנסטאַנטינער 9, טעל. 27-81.
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָן
אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3.

W dniu 25-go marca r. b. zostanie otwarty

Oddział w Łodzi

przy ul. Piotrkowskiej № 84

wspaniały sklep i salon demonstracyjny

Polskich Zakładów MARCONI

zaopatrzony w najnowsze i najlepsze modele aparatów, głośników, części i t. p., prosimy P. T. Klijentelę o jaknajliczniejsze odwiedzanie naszego salonu, zaznaczając, że chętnie udzielamy porad i demonstrujemy bez obowiązku kupna.

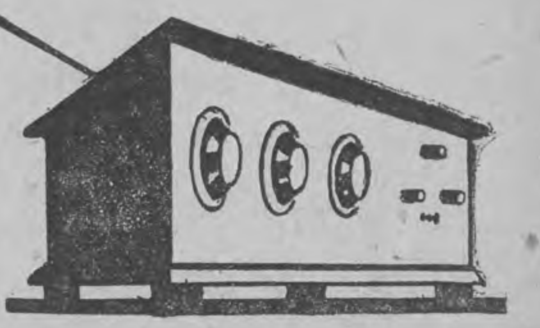

Polskie Zakłady MARCONI, S. A.
WARSZAWA

Zarząd i Fabryka	Oddział w Łodzi
MOKOTÓW, Norbutta 29.	Piotrkowska 84, tel. 80-84.

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE

SPÓŁKA AKCYJNA,

Oddział w Łodzi

NARUTOWICZA 17

PRZYJMUJE WKŁADY w ZŁOTYCH i WALUTACH OBCYCH

NA KSIĄŻECZKI WKŁADKOWE

NA OKAZICIELA (bezimienne).

OGŁOSZENIE.

Opierając się na Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1928 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszednego użytku (Dz.U.R.P. Nr. 91, poz. 527) na Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 lipca 1928 roku o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz cegły (Dz.U.R.P. Nr. 87, poz. 761), oraz na uchwale Magistratu m. Łodzi Nr. 355 z dnia 16-go kwietnia 1926 roku — niniejszem podaję do wiadomości mieszkańcom miasta Łodzi co następuje:

Uchwałą Magistratu m. Łodzi Nr. 325 z dnia 23 marca 1929 roku zostały wyznaczone następujące ceny maksymalne (najwyższe):

1. Na przetwory zbóż chlebowych za 1 kg.

W HURCIE:

mąka żytnia 70%	zł. 0.50
„ pszen. 65%	„ 0.73

W DETALU:

mąka żytnia 70%	zł. —
„ pszen. 65%	„ 0.80
chleb żytni pytl. 70%	„ 0.50
„ razowy	„ 0.43
bułki	„ 1.10
1 bułka o wadze minim. $4^1/_2$ dkg.	„ 0.05

W myśl § 10 zacytowanego wyżej Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, winni żądania lub pobierania cen wyższych od wyznaczonych będą ukarani przez władzę administracyjną I-ej Instancji według art. art. 4 i 5 zacytowanego wyżej Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej **aresztem do 6 tygodni lub grzywną do 10 tysięcy złotych**, o ile dany czyn nie ulega surowszemu ukaraniu w myśl innych Ustaw Karnych.

Wyżej wyznaczone ceny maksymalne obowiązują na terenie m. Łodzi od dnia następnego po ogłoszeniu.

Łódź, dnia 23 marca 1929 roku.

Wice-Prezydent m. Łodzi (—) ST. RAPALSKI.

אכטונג!
צוקערוואַרג און שאָקאָלאַד אין אַ גרויסען
אויסוואַהל פון דער בעסטער קוואַליטעט און פון
אַלע פירמעס שטענדיג אויף לאַגער.
מעסיגע פרייזען. סאָלידע בעהאַנדלונג.
M. H. WRÓBLEWSKI, ŁÓDŹ
Nowomiejska 2, tel. 40-35 dom własny.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY
Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26
Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku, dnia 19 marca
do 25 marca 1929 r. wł.

CHATA WUJA TOMA

Dramat w 12-tu aktach, według rozgłośnej powieści Harriety Beecher Stowe

Następny program:
KRÓL DŻUNGLI

LEKARZ DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
זאַכאָדניאַ 15, טעל. 08-31
היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע ציינער און מויל-
קראַנקהייטען, צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט
מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספעציעלער לאַבאָראַ-
טאָריום פון קינסטליכע ציינער.
נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 7 אָווענד.

שלח מנות
טיכלעך און געשטיקטע קישענס
עמפפעהלט Atelier Przeymysłu Artystycznego
Piotrkowska 81, tel 55-99

א יונגערמאַן
אין עלטער פון 17—18
יאָהר מיט גוטע רעפע-
רענצען, פאָרצוג בעקאַנט
אין דער טריקאָ-וועש
בראַנזשע ווערט פון זאָ-
פאָרט געזוכט אָפ- אין
אַדמ. „נ. פ.” סוב „B”.

דעם גרעסטען אויסוואַהל פון
שירעמס
אַלע זאַרטען, שוואַרץ און קאָלירטע
לעצטע מאָדע צו די ביליגסטע פרייזען,
נאָר ביי די בעוואוסטע פירמע
ערשטע לאָדזער שירעם-פאַבריק
א. פעטערזיל
גאַוואָמיצסקאַ 26 אין הויף.
P. K. O. .64471 קאָנטאָ עקזיסטירט פון 1898 יאָהר.

צאָהן-אַרצט
Jakób Karmazyn
POŁUDNIOWA 2.
פאַר פערזיכערטע פון קראַנקען-קאַסע ביים בעשטע-
לען קינסטליכע ציינער ווערען די קראַנקע ציינער
אַרויסגענומען און געהיילט אומזיסט.

אַ נייע
FORD טאַקסאָבקאַ
איז צוליב אַברייזע ביליג צו פערקויפען.
אָפּערטען אונטער „טאַ-
קסאָבקע” אין אַדמינ. פון
דער צייטונג. 5206

בעקאַנטמאַכונג
היינט זונטאָג, דעם 24-טען מערץ 1929 7 אַ זייגער אָווענד
קומט פאָר אין לאָקאַל פון צענטראַלען סוחרים און פאַבריקאַנ-
טען פעראיין אויף דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע פיעטר. 10
די אויסערגעוועהנליכע
אַלגעמיינע פערזאַמלונג
פון די פעראיינס מיטגלידער מיט פאָלגענדע טאָג-אָרדנונג: 1) אומזאַק-
טייער אויפ'ן גרונד פון דער אַלגעמיינער עקאָנאָמישער סוחרישער סיטו-
אַציע (רעפערירען וועט דיר, ד"ר מעססינגער) 2) פרייע פאָרשלאַגען.
בעמערקונג: אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען צאָהלרייך און
פינקטליך צו ערשיינען. די פערוואַלטונג.

אַנאָנסען-פרייז: פאַר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט אַ שאַלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ 60— „ „ „ 4
אַ מילימעטער-שורה: נאָכ'ן טעקסט—12 „ „ „ 18— „ „ „ 8
אויסער דער שטאָט 50 פראָצ. טייערער. אויסל. 100 פראָצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. אַ וואָרט

אַבאָנעמענטס-פרייז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט צושטעלען אַ היים; אויף דער פראָווינץ — 6 זל.
אַ חודש; אין אויסלאַנד — 8 זל.
פאַר'ן אינהאַלט און טערמינען פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך
די אַדמיניסטראַציע איז אָפען ביי טאָג און ביינאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat”, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufmann.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat”, Piotrkowska 21.